

**JEDNOSTKOWE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
Polskiego Koncernu Naftowego
ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
za rok zakończony
31 grudnia 2009 roku**

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez UE wraz z opinią
audytora

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Raport roczny R 2009

(rok)

(zgodnie z § 82 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. – Dz. U. Nr 33, poz. 259)
(dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową)

za rok obrotowy 2009 obejmujący okres od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku, zawierający sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w walucie polskiej (PLN).

dnia 30 marca 2010 roku
(data przekazania)

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA

(pełna nazwa emitenta)

PKN ORLEN

(skrótowa nazwa emitenta)

09-411

(kod pocztowy)

CHEMIKÓW

(ulica)

48 24 365 28 95

(telefon)

774-00-01-454

(NIP)

CHEMICZNY (che)

(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)

PŁOCK

(miejscowość)

7

(numer)

media@orlen.pl

(e-mail)

www.orlen.pl

(www)

48 24 365 40 40

(fax)

610188201

(REGON)

KPMG AUDYT Sp. z o.o.

(Podmiot uprawniony do badania)

=====

Spis treści:

Jednostkowe Sprawozdanie z Sytuacji Finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2009 roku	5
Jednostkowe Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2009 – wariant kalkulacyjny	6
Jednostkowe Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2009 – metoda pośrednia	7
Jednostkowe Sprawozdanie ze Zmian w Kapitale Własnym za rok zakończony 31 grudnia 2009	8

Noty objaśniające do Jednostkowego Sprawozdania Finansowego za 2009 rok

1.	Informacje ogólne.....	9
2.	Zasady rachunkowości.....	11
3.	Szacunki i założenia Zarządu	30
4.	Segmenty operacyjne	31
5.	Rzeczowe aktywa trwałe	35
6.	Wartości niematerialne.....	37
7.	Prawo wieczystego użytkowania gruntu	39
8.	Długoterminowe aktywa finansowe, akcje i udziały w jednostkach powiązanych	39
9.	Utrata wartości aktywów trwałych	40
10.	Długoterminowe pożyczki i należności	40
11.	Zapasy.....	40
12.	Należności handlowe oraz pozostałe należności	41
13.	Krótkoterminowe aktywa finansowe.....	41
14.	Środki pieniężne.....	41
15.	Kapitał własny	42
16.	Kredyty	43
17.	Rezerwy	45
18.	Pozostałe zobowiązania długoterminowe	48
19.	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	48
20.	Przychody przyszłych okresów	49
21.	Pozostałe zobowiązania finansowe	49
22.	Przychody.....	49
23.	Koszty działalności operacyjnej	50
24.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	50
25.	Przychody i koszty finansowe	51
26.	Podatek dochodowy.....	52
27.	Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	53
28.	Instrumenty finansowe	54
29.	Leasing.....	63
30.	Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych	65
31.	Informacje o podmiotach powiązanych.....	65
32.	Wynagrodzenie, łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz członkom kluczowego personelu kierowniczego zgodnie z MSR 24.....	66
33.	Wynagrodzenie, wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, należne lub wypłacone z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego	67
34.	Struktura zatrudnienia	68
35.	Zobowiązania warunkowe.....	68
36.	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji	68
37.	Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	73
38.	Podpisy Członków Zarządu.....	74

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA WYBRANE DANE FINANSOWE

dane dotyczące rocznego sprawozdania finansowego PKN ORLEN S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
I. Przychody ze sprzedaży	47 481 278	57 224 864	10 938 874	13 183 630
II. Zysk z działalności operacyjnej	790 306	636 354	182 073	146 605
III. Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	1 907 812	(2 063 057)	439 527	(475 293)
IV. Zysk/(Strata) netto	1 635 885	(1 570 947)	376 880	(361 919)
V. Całkowite dochody ogółem	1 751 022	(1 758 818)	403 406	(405 202)
VI. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 806 414	1 292 773	646 550	297 833
VII. Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej	(1 615 776)	(1 993 857)	(372 247)	(459 351)
VIII. Środki pieniężne netto z działalności finansowej	335 897	975 898	77 385	224 830
IX. Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych	1 526 535	274 814	351 688	63 312
X. Zysk/(Strata) netto i rozwodniony zysk/(strata) netto na jedną akcję zwykłą (w złotych/euro na akcję)	3,82	(3,67)	0,88	(0,85)
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
XI. Aktywa trwałe	23 006 696	20 427 025	5 600 189	4 972 257
XII. Aktywa obrotowe	14 009 655	11 572 579	3 410 169	2 816 946
XIII. Aktywa razem	37 016 351	31 999 604	9 010 358	7 789 203
XIV. Zobowiązania długoterminowe	10 368 702	1 216 318	2 523 904	296 071
XV. Zobowiązania krótkoterminowe	9 514 751	15 401 410	2 316 039	3 748 944
XVI. Kapitał własny	17 132 898	15 381 876	4 170 415	3 744 189
XVII. Kapitał zakładowy	1 057 635	1 057 635	257 445	257 445
XVIII. Liczba akcji	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061
XIX. Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w złotych/euro na akcję)	40,06	35,96	9,75	8,75

Powyższe dane finansowe za rok 2009 i 2008 zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2009 roku – 4,1082 PLN / EUR;
- pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego: od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku – 4,3406 PLN / EUR.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
SPORZĄDZONE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2009 ROKU
(w tysiącach złotych)

	Nota	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	5	11 080 017	9 477 906
Wartości niematerialne	6	128 732	85 333
Prawo wieczystego użytkowania gruntów		90 209	86 446
Akcje i udziały w jednostkach powiązanych	8.1	11 333 136	10 340 725
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8.2	32 078	32 304
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	26	286 421	389 190
Długoterminowe pożyczki i należności	10	56 103	15 121
		23 006 696	20 427 025
Aktywa obrotowe			
Zapasy	11	7 298 656	6 330 282
Należności handlowe oraz pozostałe należności	12	4 497 790	4 162 737
Krótkoterminowe aktywa finansowe	13	127 925	305 134
Należności z tytułu podatku dochodowego		1 105	254 418
Rozliczenia międzyokresowe		109 145	65 976
Środki pieniężne	14	1 964 403	442 938
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		10 631	11 094
		14 009 655	11 572 579
Aktywa razem		37 016 351	31 999 604
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	15.1	1 057 635	1 057 635
Kapitał z tytułu emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	15.2	1 227 253	1 227 253
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		14 850	(100 287)
Zyski zatrzymane		14 833 160	13 197 275
Kapitał własny		17 132 898	15 381 876
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty	16	9 971 765	767 723
Rezerwy	17	348 195	405 619
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	18	48 742	42 976
		10 368 702	1 216 318
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	19	8 195 604	4 927 999
Kredyty	16	547 261	9 462 675
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		5 951	-
Rezerwy	17	471 257	604 014
Przychody przyszłych okresów	20	67 070	74 501
Pozostałe zobowiązania finansowe	21	227 608	332 221
		9 514 751	15 401 410
Zobowiązania razem		19 883 453	16 617 728
Pasywa razem		37 016 351	31 999 604

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW
ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	Nota	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przychody ze sprzedaży	22	47 481 278	57 224 864
Koszty własny sprzedaży	23	(44 159 182)	(54 176 359)
Zysk brutto ze sprzedaży		3 322 096	3 048 505
Koszty sprzedaży		(1 777 646)	(1 712 405)
Koszty ogólnego zarządu		(626 834)	(634 259)
Pozostałe przychody operacyjne	24	638 428	359 612
Pozostałe koszty operacyjne	24	(765 738)	(425 099)
Zysk z działalności operacyjnej		790 306	636 354
Przychody finansowe		1 756 368	1 255 679
Koszty finansowe		(638 862)	(3 955 090)
Przychody i koszty finansowe	25	1 117 506	(2 699 411)
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		1 907 812	(2 063 057)
Podatek dochodowy	26	(271 927)	492 110
Zysk/(Strata) netto		1 635 885	(1 570 947)
Składniki innych całkowitych dochodów:			
Wycena instrumentów zabezpieczających		(3 879)	(123 813)
Rozliczenia instrumentów zabezpieczających		146 024	(108 125)
Podatek odroczony od składników innych całkowitych dochodów		(27 008)	44 067
Suma składników innych całkowitych dochodów		115 137	(187 871)
Całkowite dochody ogółem		1 751 022	(1 758 818)
Zysk/(Strata) netto i rozdzielony zysk/(strata) netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych na akcję)		3,82	(3,67)

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH
ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	Nota	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(Strata) netto		1 635 885	(1 570 947)
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	23	970 265	947 919
(Zysk)/Strata z tytułu różnic kursowych		(375 987)	1 254 016
Odsetki i dywidendy, netto		(291 829)	(348 769)
(Zysk)/Strata na działalności inwestycyjnej		(402 584)	1 624 188
Zmiana stanu należności	27	(629 644)	661 382
Zmiana stanu zapasów	27	(1 021 401)	423 204
Zmiana stanu zobowiązań	27	2 738 748	(865 035)
Zmiana stanu rezerw	17	(190 181)	(334)
Podatek dochodowy od zysku/(straty) przed opodatkowaniem	26	271 927	(492 110)
Podatek dochodowy otrzymany/(zapłacony)		63 098	(370 273)
Pozostałe korekty		38 117	29 532
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 806 414	1 292 773
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		(1 661 048)	(2 074 800)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		449 636	60 160
Wpływy z tytułu sprzedaży/likwidacji jednostek powiązanych		2 086	73 926
Nabycie akcji		(998 721)	(724 793)
Dopłata do kapitału jednostki powiązanej		(22 450)	(65)
Wpływy z tytułu sprzedaży krótkoterminowych papierów wartościowych		10 000	25 000
Nabycie krótkoterminowych papierów wartościowych		(1 000)	(10 000)
Odsetki i dywidendy otrzymane		620 585	715 384
Udzielone pożyczki jednostkom powiązanym		(41 606)	(2 064)
Splata pożyczek od jednostek powiązanych		47 000	5 424
Wydatki z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału		(6 510)	(57 963)
Wpływy z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału		17 000	10 600
Wpływy w ramach systemu cash pool		(24 865)	-
Pozostałe		(5 883)	(14 666)
Środki pieniężne netto (wykorzystane) w działalności inwestycyjnej		(1 615 776)	(1 993 857)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów		3 774 315	7 061 154
Emisja dłużnych papierów wartościowych		6 157 478	3 804 651
Splaty kredytów		(3 235 267)	(4 677 258)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(6 001 996)	(4 152 023)
Wypłacone dywidendy		-	(692 888)
Zapłacone odsetki		(490 996)	(366 800)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(1 211)	(938)
Wpływy w ramach systemu cash pool		133 574	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		335 897	975 898
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych		1 526 535	274 814
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(5 070)	1 982
Środki pieniężne na początek okresu		442 938	166 142
Środki pieniężne na koniec okresu	14	1 964 403	442 938

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM
ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2009
(w tysiącach złotych)

	Kapitał zakładowy oraz kapitał z tytułu emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
1 stycznia 2009	2 284 888	(100 287)	13 197 275	15 381 876
Całkowite dochody ogółem	-	115 137	1 635 885	1 751 022
31 grudnia 2009	2 284 888	14 850	14 833 160	17 132 898
1 stycznia 2008	2 284 888	87 584	15 461 110	17 833 582
Całkowite dochody ogółem	-	(187 871)	(1 570 947)	(1 758 818)
Dywidendy	-	-	(692 888)	(692 888)
31 grudnia 2008	2 284 888	(100 287)	13 197 275	15 381 876

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

1. Informacje ogólne

1.1. Podstawowa działalność Spółki, skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7 („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Emitent”) został utworzony aktem notarialnym z dnia 29 czerwca 1993 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną. Spółka została zarejestrowana pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne „Petrochemia Płock” S.A. w Sądzie Rejonowym w Płocku. Z efektem od 20 maja 1999 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy Spółka Akcyjna.

7 września 1999 roku nastąpiła inkorporacja Centrali Produktów Naftowych „CPN” Spółka Akcyjna i tym samym nastąpiło wykreślenie CPN z rejestru handlowego. Z efektem od 12 kwietnia 2000 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna.

Zgodnie z brzmieniem tekstu jednolitego Statutu Spółki ustalonym uchwałą Rady Nadzorczej PKN ORLEN S.A. z dnia 22 września 2009 roku, uwzględniającym zmiany przyjęte przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A. z dnia 15 lipca 2009 roku, zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 22 września 2009 roku sygn. akt 16333/09/929, przedmiotem działalności PKN ORLEN S.A. jest między innymi:

- Przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych);
- Prowadzenie działalności handlowej w obrocie krajowym i zagranicznym na rachunek własny, na zlecenie i w komisie, a w szczególności: obrót ropą naftową, paliwami ropopochodnymi i innymi, sprzedaż pojazdów mechanicznych oraz części i akcesoriów do nich, sprzedaż artykułów przemysłowych i spożywczych;
- Prowadzenie działalności badawczej, projektowej, rozwojowej, budowlanej, produkcyjnej na własny rachunek i w komisie, w dziedzinach związanych z przetwarzaniem, magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz pochodnymi produktami chemicznymi i transportem drogowym, kolejowym, wodnym i rurociągowym;
- Magazynowanie, składowanie i przechowywanie ropy naftowej i paliw płynnych oraz tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw, na zasadach określonych właściwymi przepisami;
- Świadczenie usług związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności: dokonywanie przeładunków morskich i lądowych oraz uszlachetnianie paliw i gazów, w tym etylizacja, barwienie, dodawanie komponentów;
- Skup, obrót i przerób olejów przetwarzanych oraz innych odpadów chemicznych;
- Wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią cieplną i elektryczną;
- Dokonywanie remontów urządzeń związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności instalacji rafineryjnych i petrochemicznych, zbiorników paliwowych, stacji paliw oraz środków transportu;
- Prowadzenie stacji paliw, barów, restauracji i hoteli oraz działalność cateringowa;
- Działalność holdingów finansowych;
- Pośrednictwo pieniężne oraz pozostała działalność finansowa z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych;
- Górnictwo ropy naftowej;
- Górnictwo gazu ziemnego;
- Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego w formach podstawowych;
- Usługi na rzecz całego społeczeństwa, praktyka lekarska, ochrona przeciwpożarowa, edukacja;
- Produkcja wyrobów ze stali, metali szlachetnych, odlewnictwo metali wraz z naprawą i konserwacją metalowych wyrobów gotowych.

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN S.A. na dzień 31 grudnia 2009 roku kształtowała się następująco:

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
ING OFE	22 118 813	22 118 813	27 648 516	5,17%
Pozostali	287 880 052	287 880 052	359 850 065	67,31%
	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100,00%

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN S.A. na dzień 19 marca 2010 roku:

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
ING OFE	22 118 813	22 118 813	27 648 516	5,17%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	27 180 045	5,08%
Pozostali	266 136 016	266 136 016	332 670 020	62,23%
	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100,00%

* wg informacji otrzymanych przez Spółkę 9 lutego 2010 roku

Skład Zarządu PKN ORLEN

Skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2009 roku był następujący:

Dariusz Krawiec	– Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	– Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Wojciech Kotlarek	– Członek Zarządu ds. Sprzedaży
Krystian Pater	– Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Serafin	– Członek Zarządu ds. Petrochemii

Skład Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2009 roku był następujący:

Maciej Mataczyński	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Marek Karabula	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	– Sekretarz Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	– Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kołach	– Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Michniewicz	– Członek Rady Nadzorczej (do dnia 23 grudnia 2009 roku)
Jarosław Roślowski	– Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	– Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński	– Członek Rady Nadzorczej

1.2. Oświadczenie Zarządu

1.2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku, w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, z późniejszymi zmianami Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową PKN ORLEN oraz jego wynik finansowy oraz że roczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji PKN ORLEN, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

1.2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania jednostkowego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd PKN ORLEN zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 485/2005 z dnia 21 stycznia 2005 roku w sprawie wyboru biegłego rewidenta. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta. W dniu 23 sierpnia 2007 roku Rada Nadzorcza przedłużyła umowę z KPMG Audyt Sp. z o. o. jako podmiotem uprawnionym do badania i przeglądu

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

sprawozdań finansowych jednostkowych i skonsolidowanych PKN ORLEN oraz kluczowych spółek Grupy Kapitałowej PKN ORLEN za lata 2008 – 2009.

2. Zasady rachunkowości

2.1. Zasady prezentacji

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) oraz w zakresie wymaganym przez Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) z późniejszymi zmianami i obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 roku.

Prezentowane jednostkowe sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez Unię Europejską (UE) i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

2.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na sprawozdanie finansowe Spółki

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie ze Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi przez Unię Europejską.

2.2.1. Obowiązujące zmiany MSSF

Na niniejsze sprawozdanie finansowe miały wpływ zmiany wymienionych poniżej standardów i interpretacji:

MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – zmiany opublikowane w dniu 5 marca 2009 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 27 listopada 2009 roku. Zmiany obowiązują w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 roku lub po tej dacie. Celem wprowadzenia zmian do MSSF 7 jest podniesienie jakości ujawnianych informacji dotyczących instrumentów finansowych. Zmiany wprowadzają trzypoziomą hierarchię ujawnień dotyczących wycen wartości godziwej oraz wymóg ujawnienia dodatkowych informacji przez jednostki na temat relatywnej wiarygodności wycen wartości godziwej. Zmiany dodatkowo uściślają oraz rozszerzają istniejące wymogi ujawnień dotyczących ryzyka płynności.

Zmiany powyższego standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację jednostkowego sprawozdania finansowego.

MSSF 8 „Segmenty operacyjne” – standard opublikowany w dniu 30 listopada 2006 roku i zatwierdzony przez UE w dniu 21 listopada 2007 roku. MSSF 8 stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Standard zastępuje MSR 14 „Sprawozdawczość według segmentów działalności” i wymaga między innymi by segmenty operacyjne były określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych, w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów i oceny ich działania. Standard został zastosowany przez Spółkę retrospektywnie, zgodnie z wymogami przejściowymi.

Zmiany powyższego standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację jednostkowego sprawozdania finansowego.

MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – zmiany opublikowane w dniu 6 września 2007 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 17 grudnia 2008 roku. Zmiany stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 i później. Zmiany dotyczą nazewnictwa podstawowych sprawozdań finansowych oraz prezentacji sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Spółka zastosowała do niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego znolizowany standard wprowadzając zmiany w sposób retrospektywny.

Zmiany powyższego standardu nie mają wpływu na uprzednio wykazane wyniki finansowe oraz wartość kapitałów własnych, a jedynie na prezentację sprawozdań finansowych.

MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego” – zmiany opublikowane w dniu 29 marca 2007 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 10 grudnia 2008 roku. Zmiany stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Zmiana standardu eliminuje dotychczasową możliwość ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego w wyniku finansowym. Spółka do poprzednich sprawozdań finansowych stosowała zasadę ujmowania kosztów finansowania zewnętrznego w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

Od 1 stycznia 2009 roku Spółka stosuje zasadę kapitalizacji zgodnie ze znolizowanym standardem. Zmiany wynikające z implementacji standardu zostały przedstawione w notcie 25.

KIMSF 13 „Programy lojalnościowe” – interpretacja opublikowana w dniu 28 czerwca 2007 roku i zatwierdzona przez UE w dniu 16 grudnia 2008 roku. KIMSF 13 stosuje się do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2009 roku i później. Interpretacja daje wytyczne jednostkom przyznającym swoim klientom tzw. „punkty” lojalnościowe odnośnie wyceny ich zobowiązań wynikających z przekazania produktów lub wykonania usług darmowych lub o obniżonej cenie w momencie realizacji przez klienta przyznanych punktów. Spółka zastosowała ww. interpretację w sposób retrospektywny zgodnie z przepisami przejściowymi, a zmiany wynikające z jej implementacji zostały przedstawione w notcie 2.2.3.

Pozostałe zmiany MSSF, które weszły w życie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku nie mają wpływu na bieżące i uprzednio wykazane wyniki finansowe oraz wartości kapitałów własnych.

2.2.2. Nie obowiązujące zmiany MSSF

Spółka zamierza przyjąć opublikowane, lecz nie obowiązujące do dnia 31 grudnia 2009 roku zmiany standardów i interpretacji MSSF, zgodnie z datą ich wejścia w życie.

MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy” – zmiany opublikowane w dniu 23 lipca 2009 roku i obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiana polega na dodaniu fakultatywnych zwolnień dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie: i) ustalania kosztu domniemanego dla aktywów przemysłu paliwowo – gazowego; ii) Powtórnej oceny klasyfikacji umów leasingu; iii) Ustalania kosztu domniemanego dla działalności, w których wysokość cen sprzedaży jest regulowana.

MSSF 2 „Płatności w formie akcji własnych: warunki nabywania uprawnień oraz anulowania” – zmiany opublikowane w dniu 18 czerwca 2009 roku, obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Najważniejszą konsekwencją zmian do MSSF 2 jest fakt, że jednostka otrzymująca dobra lub usługi w ramach transakcji płatności w formie akcji, która jest rozliczana przez inną jednostkę w grupie lub jednego z udziałowców tej jednostki w środkach pieniężnych lub w formie innych aktywów, będzie zobowiązana do wykazywania otrzymanych dóbr i usług w swoim sprawozdaniu finansowym. Dotychczas transakcje w formie akcji własnych zawarte w ramach Grupy nie były uregulowane przez MSSF 2.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” – standard opublikowany w dniu 12 listopada 2009 roku, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku z możliwością wcześniejszego zastosowania. Standard został wydany jako część kompleksowego przeglądu rachunkowości instrumentów finansowych. Nowy standard jest mniej kompleksowy w porównaniu z bieżącymi wymogami i zastąpi MSR 39 Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena. Nowy standard będzie dotyczył wyłącznie zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych.

MSR 17 „Leasing” – zmiany opublikowane w dniu 16 kwietnia 2009 roku i zatwierdzone przez UE w dniu 23 marca 2010 roku w ramach „Corocznych poprawek/ulepszeń do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej”. Zmieniony MSR 17 obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiana polega na tym, że leasing gruntów będzie wykazywany albo jako leasing finansowy albo leasing operacyjny, a nie jak dotychczas wyłącznie jako leasing operacyjny.

MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych” – zmiany opublikowane w dniu 4 listopada 2009 roku. Zmieniony standard obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiany dotyczą m.in. zwolnienia

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

podmiotów znajdujących się pod wpływem państwa z obowiązku informacyjnego wynikającego z zakresu obowiązkowych ujawnień określonych w standardzie, a także definicji jednostek powiązanych.

MSR 32 „Instrumenty Finansowe: prezentacja” – zmiany opublikowane w dniu 8 października 2009 roku. Zmieniony standard obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zmiany przewidują, że prawa, opcje i warranty spełniające kryteria klasyfikacji jako instrumenty kapitałowe zawarte w MSR 32.11, wyemitowane w celu nabycia określonej liczby własnych niepochoďnych instrumentów kapitałowych jednostki za określoną kwotę denominowaną w dowolnej walucie („ustalona liczba za ustaloną cenę”), klasyfikuje się jako instrumenty kapitałowe pod warunkiem, że ofertę złożono wszystkim właścicielom tej samej kategorii niepochoďnych instrumentów kapitałowych jednostki proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich instrumentów.

KIMSF 14 „Przedpłaty z tytułu minimalnych wymogów finansowania” – interpretacja opublikowana w dniu 26 października 2009 roku, obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Zgodnie ze zmienionym KIMSF 14 wpłacona zaliczka w przypadku planu z minimalnymi wymogami finansowania powinna zostać ujęta jako składnik aktywów.

KIMSF 19 „Wygaśnięcie zobowiązań finansowych własnych w związku z wyemitowaniem instrumentów kapitałowych” – interpretacja opublikowana w dniu 26 listopada 2009 roku, obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Interpretacja dotyczy zasad rachunkowości spółek emitujących instrumenty kapitałowe w celu uregulowania w części lub w całości zobowiązań finansowych.

Coroczne poprawki/ulepszenia do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej – opublikowane w dniu 16 kwietnia 2009 roku oraz zatwierdzone przez UE w dniu 23 marca 2010 roku. Wprowadzono 15 poprawek do 12 standardów. Większość poprawek obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2010 roku lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Oszacowanie wpływu zmian ww. standardów i interpretacji MSSF na przyszłe sprawozdanie finansowe Spółki jest w przedmiocie aktualnie prowadzonych analiz, których rezultat nie jest jeszcze znany.

W bieżącym rocznym okresie sprawozdawczym, w Spółce nie podjęto decyzji o dobrowolnym zastosowaniu zmian standardów i interpretacji.

2.2.3. Zmiany prezentacji

W związku z wejściem w życie KIMSF 13 – „Programy lojalnościowe” w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółka na 31 grudnia 2008 roku dokonała rekasyfikacji wartości programów lojalnościowych z rezerw krótkoterminowych oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych do przychodów przyszłych okresów w łącznej kwocie 72 845 tysięcy złotych.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2009 i rok zakończony 31 grudnia 2008 zaprzestano prezentacji podziału przychodów ze sprzedaży. Prezentacja tej pozycji w sposób analogiczny do poprzedniego roku została przedstawiona w nocie 22.

W nocie uzupełniającej 23 Koszty według rodzaju za 2008 rok dokonano rekasyfikacji zmian stanu rozliczeń międzyokresowych z pozycji zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych do poszczególnych pozycji kosztów według rodzaju w wysokości 26 721 tysięcy złotych.

W związku ze szczegółową analizą umów leasingu operacyjnego Spółka jako leasingobiorca zidentyfikowała umowy o charakterze nieodwoływanym, co poskutkowało zmianą danych porównywalnych w kwocie 289 487 tysięcy złotych (nota 29) w stosunku do informacji prezentowanych w raporcie rocznym 2008.

W opinii Zarządu powyższe zmiany zapewniają lepszą prezentację efektów prowadzonej działalności.

2.3. Polityka rachunkowości

2.3.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa), jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych ustalana jest w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przywrócenia lokalizacji/gruntu do stanu, w którym się znajdował, do których jednostka jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, pomniejszoną o odpisy umorzeniowe i odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszty finansowe dotyczące zewnętrznych źródeł finansowania związanych z nabyciem lub wytworzeniem rzeczowych aktywów trwałych, np. odsetki, prowizje są elementem wartości początkowej.

Środki trwałe amortyzuje się począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od miesiąca dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności z uwzględnieniem wartości rezydualnej. Środki trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną. Poszczególne części składowe środków trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego środka trwałego, amortyzowane są oddzielnie zgodnie z ich ekonomicznym okresem użytkowania. Stosowane stawki amortyzacyjne są okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikowane powodując w przypadku takiej potrzeby korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną.

Stosowane są następujące typowe ekonomiczne okresy użytkowania środków trwałych:

Budynki i budowle	10-70 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	3-25 lat
Środki transportu i pozostałe	4-17 lat

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich ekonomicznego użytkowania. Koszty bieżącego utrzymania środków trwałych i ich konserwacji wpływają na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

2.3.2. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się aktywa możliwe do zidentyfikowania, niepieniężne i nie posiadające postaci fizycznej.

Za wyjątkiem spełniających kryterium aktywowania kosztów prac rozwojowych pozostałe wartości niematerialne wytworzone przez Spółkę we własnym zakresie nie podlegają aktywowaniu lecz są ujmowane w wyniku finansowym, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione.

Wartości niematerialne są ujmowane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych, które mogą być powiązane z tymi aktywami oraz, gdy ich wartość można w sposób wiarygodny wycenić.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Wartości niematerialne, które zostały rozpoznane w wyniku połączenia się jednostek gospodarczych początkowo ujmuje się według wartości godziwej.

Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla oraz prawa majątkowe dotyczące odnawialnych źródeł energii ujmuje się w księgach rachunkowych Spółki pod datą ich zarejestrowania (objęcia kontroli), w wartości godziwej (rynkowej).

Wartości niematerialne wycenia się i wykazuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, pomniejszoną o odpisy umorzeniowe i odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszty finansowe dotyczące zewnętrznych źródeł finansowania związanych z nabyciem lub wytworzeniem wartości niematerialnych, np. odsetki, prowizje są traktowane jako element wartości początkowej.

Wartości niematerialne o danym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową, począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od miesiąca dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stosowane stawki amortyzacyjne są okresowo (nie rzadziej niż raz w roku) weryfikowane powodując w przypadku takiej potrzeby korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną.

Stosowane są następujące typowe ekonomiczne okresy użytkowania wartości niematerialnych:

Nabyte koncesje, licencje, prawa do patentów i podobne wartości	2-15 lat
Nabyte oprogramowanie komputerowe	2-10 lat

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

2.3.3. Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Nakłady na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane na mocy decyzji administracyjnej, jest ujmowane wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

2.3.4. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu kwalifikowanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty wynikające z finansowania zewnętrznego są ujmowane w wyniku finansowym.

Przez kwalifikowany składnik aktywów rozumie się składnik aktywów, który wymaga znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Podstawą do aktywowania kosztów finansowych są tzw. nakłady inwestycyjne netto, czyli pozycje majątkowe będące w trakcie realizacji, które nie są finansowane poprzez wykorzystanie zobowiązań inwestycyjnych, lecz za pomocą innych źródeł finansowania zewnętrznego.

Koszty finansowania zewnętrznego – są to odsetki oraz inne koszty poniesione przez jednostkę gospodarczą w związku z pożyczaniem środków. Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- odsetek z tytułu kredytu bankowego w rachunku bieżącym oraz odsetek od krótko- i długoterminowych pożyczek i kredytów,
- amortyzacji dyskont lub premii związanych z pożyczkami i kredytami,
- amortyzacji kosztów poniesionych w związku z uzyskaniem pożyczek i kredytów,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego, ujmowanych zgodnie z MSR 17 Leasing,
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej w stopniu, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Kosztami finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować, są koszty, których można byłoby uniknąć, gdyby nie zostały poniesione nakłady na kwalifikowany składnik aktywów.

Górną granicą dla aktywowania kosztów związanych z obsługą zadłużenia jest rzeczywista wartość poniesionych przez jednostkę kosztów finansowania zewnętrznego.

Rozpoczęcie kapitalizacji kosztów związanych z finansowaniem działalności inwestycyjnej może mieć miejsce, kiedy spełnione zostaną wszystkie trzy warunki:

- ponoszone są nakłady inwestycyjne;
- ponoszone są koszty związane z obsługą zadłużenia;
- dokonywane są czynności związane z doprowadzeniem składnika aktywów do docelowego miejsca i stanu użytkowego.

Zakończenie kapitalizacji ma miejsce, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania składnika do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone. Konieczność dodatkowych prac administracyjnych, wykończeniowych, przeróbek na życzenie kupującego lub użytkownika nie stanowią podstawy do dalszego aktywowania kosztów.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Po oddaniu składnika aktywów do użytkowania skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego, jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, amortyzowane są przez okres ekonomicznego użytkowania tego składnika aktywów.

2.3.5. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. W szczególności umowami leasingu są umowy nazwane w kodeksie cywilnym oraz umowy najmu i dzierżawy zawarte na czas określony.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi zasadniczo ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingobiorcy. Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Jeżeli Spółka używa przedmiot leasingu na podstawie umowy leasingu finansowego, przedmiot ten ujmowany jest odpowiednio jako rzeczowe aktywo trwałe lub wartość niematerialna. Wycena przedmiotu leasingu odbywa się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej lub bieżącej (zdyskontowanej) sumy minimalnych opłat leasingowych, stanowiących bieżącą sumę opłat wnoszonych w trakcie okresu leasingu, do uiszczenia których leasingobiorca jest lub może być obowiązany.

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązanie finansowe, z podziałem na część krótkoterminową (płatną do jednego roku) i długoterminową (płatną w okresie dłuższym niż jeden rok). Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz ich podział na część odsetkową oraz część dotyczącą spłaty zobowiązania odbywa się przy wykorzystaniu stopy procentowej leasingu a w przypadku, gdy jej ustalenie nie jest możliwe, przy wykorzystaniu krańcowej stopy procentowej.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Spółki.

Jeżeli Spółka oddała do używania innej jednostce składnik aktywów na podstawie umowy leasingu finansowego, wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości rezydualnej jest prezentowana jako należności, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości rezydualnej odbywa się poprzez zastosowanie stopy procentowej leasingu, tj. stopy, przy której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, niegwarantowanej wartości rezydualnej oraz kosztów bezpośrednich zawarcia umowy jest równa wartości godziwej przedmiotu leasingu.

Jeżeli Spółka używa przedmiotu leasingu na podstawie umowy leasingu operacyjnego, przedmiot ten nie jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, a opłaty leasingowe ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym.

Jeżeli Spółka oddała innej jednostce składnik aktywów do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego, składnik ten jest ujmowany według takich samych zasad jak składnik wykorzystywany na własne potrzeby, a więc jako rzeczowe aktywo trwałe lub wartość niematerialna.

Przychody z leasingu operacyjnego ujmowane są jako przychody ze sprzedaży produktów.

2.3.6. Utrata wartości

Jeżeli zaistniały zewnętrzne lub wewnętrzne przesłanki, które wskazują na to, że istnieje ryzyko braku możliwości odzyskania wartości księgowej składnika aktywów, przeprowadza się testy sprawdzające pod kątem ewentualnej utraty wartości. Testy sprawdzające w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie używania są przeprowadzane raz w roku.

Jeżeli wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas jego wartość księgową netto obniża się do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jako koszt w wyniku finansowym. Wartością odzyskiwalną jest wyższa z dwóch wartości, tzn. wartość użytkowa lub wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży.

Wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów środków pieniężnych, których oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów oraz jego likwidacji.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na drodze przeprowadzonej na warunkach rynkowych transakcji, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami, po potrąceniu kosztów likwidacji.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Do ośrodka wypracowującego środki pieniężne przypisuje się:

- wartość firmy, jeżeli można założyć, że ośrodek uzyskał korzyści z tytułu synergii powstałej w wyniku połączenia z inną jednostką,
- aktywa wspólne, jeżeli można znaleźć rozsądne i spójne zasady takiego przypisania.

W przypadku wystąpienia odpisu z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpis ten rozlicza się w sposób następujący:

- w pierwszej kolejności obniża się wartość firmy, która została przypisana do ośrodka,
- następnie, obniża się wartość innych aktywów przypisanych do ośrodka, proporcjonalnie do udziału wartości księgowej netto każdego ze składników aktywów w wartości ośrodka.

Na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje się weryfikacji, czy odpis z tytułu utraty wartości ujęty w okresach poprzednich nie powinien zostać częściowo lub w całości odwrócony. Przesłanki wskazujące na konieczność odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości w dużej mierze odzwierciedlają przesłanki zawiązania odpisów z tytułu utraty wartości w okresach poprzednich.

Nie dokonuje się odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości dla wartości firmy.
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w wyniku finansowym.

2.3.7. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (jednostkach, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli) ujmowane są w jednostkowym sprawozdaniu finansowym w cenie nabycia.

2.3.8. Instrumenty finansowe

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

a) Ujmowanie i wyłączenie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Spółka ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Spółka ujmuje standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych na dzień zawarcia transakcji.

Spółka wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych albo
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę.

Spółka wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tzn. kiedy obowiązek określony w umowie został:

- wypełniony, lub
- umorzony, lub
- wygasł.

b) Długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa finansowe zakwalifikowane do aktywów trwałych, których wartość księgowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, kwalifikuje się jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i wykazuje w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej. Sytuacja taka ma miejsce, gdy składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna. Klasyfikacja ta nie powoduje zmiany zasad wyceny na szczególne zasady określone w MSSF 5 dla aktywów przeznaczonych do sprzedaży. Długoterminowe aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży wycenia się nadal według ogólnych zasad określonych dla aktywów finansowych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

c) Wycena aktywów finansowych

W momencie początkowego ujęcia, Spółka wycenia składnik aktywów finansowych według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

W przypadku zawarcia kontraktów opcyjnych może wystąpić, na dzień początkowego ujęcia, różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością instrumentu, jaka byłaby ustalona przy użyciu stosowanych w Spółce technik wyceny. W takim przypadku, Spółka, w momencie początkowego ujęcia, ujmuje składnik aktywów w cenie transakcji i na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąca) ustala zysk lub stratę wynikającą jedynie ze zmiany czynników, które byłyby uwzględniane przy ustalaniu ceny transakcyjnej.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego, lub na inny moment po początkowym ujęciu, Spółka kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:

- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Niezależnie od cech i celu nabycia, Spółka, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych aktywów finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, gdy:

- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, lub
- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- został wyznaczony przez Spółkę przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ponieważ prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Spółka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone przez Spółkę jako dostępne do sprzedaży lub nie będące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

d) Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Spółka wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się:

- dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku w oparciu o ostatnie notowania dostępne na koniec okresu sprawozdawczego,
- dla instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- dla terminowych instrumentów pochodnych (forward) i kontraktów swap w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały) nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Spółka wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczane podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmują się w wyniku finansowym.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmują się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujmują się w wyniku finansowym. W przypadku dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w wyniku finansowym.

e) Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Spółka wycenia pożyczki i należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Spółka stosuje uproszczone metody wyceny aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

f) Wycena zobowiązań finansowych

Spółka wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających) na koniec okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia Spółka, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwa zaciągniętego zobowiązania ustalana jest na podstawie bieżącej ceny sprzedaży dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku.

Spółka wycenia pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Spółka stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Zobowiązania finansowe, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

W przypadku braku aktywnego rynku, wartość godziwą zobowiązań finansowych ustala się poprzez:

- wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych przeprowadzonych bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami, lub
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu, który jest niemalże taki sam, lub
- analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zobowiązaniami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Spółkę (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:

- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

g) Wbudowane instrumenty pochodne

Jeżeli Spółka zawarła kontrakt stanowiący instrument łączny, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, to oddziela go od umowy zasadniczej i ujmuje jako samodzielny instrument pochodny, zgodnie z zasadami określonymi dla inwestycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego oraz
- łączny instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w wyniku finansowym (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielany).

Spółka dokonuje oceny konieczności oddzielenia wbudowanego instrumentu pochodnego od umowy zasadniczej i ujmowania go jako instrumentu pochodnego, gdy staje się po raz pierwszy stroną instrumentu łącznego. Ponowna ocena dokonywana jest jedynie w przypadku, gdy do umowy (instrumentu łącznego) wprowadzane są w terminie późniejszym zmiany w znaczący sposób modyfikujące przepływy pieniężne wymagane umową.

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający poniższe warunki:

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu,
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

h) Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, ujmują się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Spółkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku, gdy z umowy zasadniczej został wyodrębniony element ryzyka w postaci wbudowanego instrumentu pochodnego, Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących tego ryzyka.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na wynik finansowy. Za uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie Spółka przyjmuje wiążące porozumienie dotyczące wymiany ustalonej ilości zasobów, po ustalonej cenie, w ustalonym terminie lub terminach.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Spółka:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są na inne całkowite dochody).

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez Spółkę),

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub
- Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Spółka:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje w innych całkowitych dochodach, natomiast
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje w wyniku finansowym.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Spółka oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jeżeli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się w wyniku finansowym.

W przypadku, gdy Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji.

2.3.9. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to Spółka ujmuje odpis aktualizujący w kwocie różnicy pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego.

Spółka stosuje uproszczone zasady ustalania utraty wartości w odniesieniu do należności handlowych – w szczególności dokonuje się odpisu z tytułu utraty wartości w kwocie równej wartości księgowej, jeżeli termin płatności należności minął co najmniej 6 miesięcy przed dniem sprawozdawczym. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujmuje w wyniku finansowym.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalona strata z tytułu utraty wartości nie podlega odwróceniu.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek ujemnej wyceny, ujęte dotychczas w innych całkowitych dochodach, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w wyniku finansowym. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w wyniku finansowym. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie podlega odwróceniu w wyniku finansowym.

2.3.10. Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż, lub
- mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Na moment początkowego ujęcia materiały i towary są wyceniane w cenie nabycia.

Na koniec okresu sprawozdawczego materiały i towary wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, podlegają zapasy materiałów i towarów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to cena sprzedaży ustalona w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartość materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji zapasów nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości nie niższej niż cena nabycia lub koszt wytworzenia. Jeżeli jednak spadek cen materiałów wskazuje na to, że cena nabycia lub koszt zastąpienia wyrobów gotowych będą wyższe od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

Rozchód materiałów i towarów ustalany jest według średnioważonych cen nabycia.

Wyroby gotowe i zapasy półfabrykatów wycenia się na moment początkowego ujęcia według rzeczywistego kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów przypadających na okres ich wytworzenia.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się:

- kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania wyrobów gotowych i półproduktów, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji,
- kosztów sprzedaży.

Dla produktów gotowych koszt wytworzenia obejmuje alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Zapasy wyrobów gotowych i półfabrykatów na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się według kosztów rzeczywistych wytworzenia, jednak nie wyższych od cen sprzedaży netto produktów.

Rozchody wyrobów wycenia się wg średnioważonego kosztu wytworzenia zarejestrowanego w danym okresie sprawozdawczym.

2.3.11. Należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz pomniejszane o odpisy aktualizujące należności wątpliwe.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Spółka stosuje uproszczone metody wyceny należności, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu spłaty należności nie jest długi. Należności, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w kwocie wymaganej zapłaty, a w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.3.12. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności (o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy), łatwo wymiennymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

2.3.13. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po dacie sprawozdawczej, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży, z wyłączeniem m.in. aktywów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych, wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący.

2.3.14. Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Spółki.

a) Kapitał zakładowy

Wykazywany jest według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, za wyjątkiem emisji sprzed 1996 roku, która została skorygowana przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen zgodnie z MSR 29.

Zadeklarowane lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału podstawowego pomniejszają wartość kapitału własnego.

b) Kapitał z tytułu emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału podstawowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostała ich część prezentowana jest w zyskach zatrzymanych.

c) Zmiany wyceny wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie

Zmiany te ujmowane są w pozycji kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

d) Zyski (straty) zatrzymane

Zyski (straty) zatrzymane obejmują:

- kwoty powstałe z podziału zysku,
- przeniesienia kapitału z aktualizacji wyceny (na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, aktywów dostępnych do sprzedaży, jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób),
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- wynik finansowy roku bieżącego,
- wypłacone zaliczki na poczet dywidendy oraz
- skutki błędów (zyski /straty) poprzednich okresów.

2.3.15. Pożyczki i kredyty

Pożyczki i kredyty bankowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej otrzymanych wpływów, pomniejszonych o koszty transakcyjne. Następnie wyceniane są po zamortyzowanej cenie nabycia przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Różnica pomiędzy wpływami netto, a wartością wykupu jest wykazywana w kosztach lub przychodach finansowych w okresie wykorzystywania kredytu lub pożyczki.

Spółka stosuje uproszczone metody wyceny pożyczki lub kredytu, które zwykle wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania pożyczki lub kredytu nie jest długi. Pożyczki lub kredyty, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

2.3.16. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Spółka tworzy rezerwy w przypadku, gdy na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie oszacować kwotę tego zobowiązania.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Odwrócenie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wysokość rezerwy ustalana jest na poziomie bieżącej wartości spodziewanych przyszłych wydatków koniecznych do uregulowania zobowiązania. Zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu ujmuje się w ciężar kosztów finansowych w przypadku zastosowania metody polegającej na dyskontowaniu.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły (jeżeli spełnione są wyżej wymienione warunki ujmowania rezerw):

- ryzyko środowiskowe,
- nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe,
- restrukturyzacja,
- toczące się postępowania sądowe.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

a) Rezerwa środowiskowa

Spółka tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub praktycznego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw na rekultywację podlega okresowej weryfikacji na podstawie oceny zanieczyszczenia obiektów dokonanych przez niezależnych ekspertów. Spółka na bieżąco dokonuje rekultywacji skażonych gruntów, co skutkuje wykorzystaniem utworzonych rezerw z tego tytułu.

b) Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwę na zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych tworzy się w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwy odpowiadające wartości bieżącej tych zobowiązań na koniec każdego roku obrotowego są szacowane przez niezależnego aktuarium i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczą okresu do dnia kończącego rok obrotowy.

Skutki zmian wycen aktuarialnych ujmuje się w wyniku finansowym.

c) Rezerwa z tytułu restrukturyzacji

Rezerwa z tytułu restrukturyzacji jest tworzona, gdy jednostka zatwierdziła szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji oraz proces restrukturyzacji został rozpoczęty lub został ogłoszony publicznie. Przy wycenie rezerwy na restrukturyzację uwzględnia się wyłącznie bezpośrednie koszty wynikające z restrukturyzacji, np. zwolnień pracowników (wypłacone odprawy i odszkodowania), rozwiązania umów dzierżawy, najmu, leasingu, demontażu posiadanego majątku.

d) Rezerwa na toczące się postępowania sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie takich dowodów:

- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest bardziej prawdopodobne niż jego brak, należy utworzyć rezerwę (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione),
- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne, należy ujawnić informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

2.3.17. Zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Spółka stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań, w tym również zobowiązań finansowych, które zwykle wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, jeżeli nie powoduje to zniekształcenia informacji zawartych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania zobowiązania nie jest długi. Zobowiązania, w tym zobowiązania finansowe, w odniesieniu do których Spółka stosuje uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

2.3.18. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są wyceniane i ujmowane według wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji przychodowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana jako przychód przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów okresowych, odpisywana w przychody przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

2.3.19. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową jednostki:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki);
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w spółce oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Działalność operacyjna Spółki podzielono na:

- Segment Rafineryjny, który obejmuje produkcję i hurt rafineryjny, produkcję i sprzedaż olejów oraz produkcję pomocniczą,
- Segment Detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,
- Segment Petrochemiczny, który obejmuje produkcję i hurt petrochemiczny oraz produkcję i sprzedaż chemii oraz
- Funkcje korporacyjne stanowiące pozycję uzgodnieniową i obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją i innymi funkcjami wsparcia oraz pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami, które są wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Spółki, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- kosztów podatku dochodowego,
- odsetek, łącznie z odsetkami z tytułu zaliczek lub pożyczek uzyskanych od innych segmentów, chyba że działalność segmentu ma przede wszystkim charakter finansowy,
- strat na sprzedaży inwestycji lub strat poniesionych na skutek wygaśnięcia zadłużenia chyba, że działalność segmentu ma charakter przede wszystkim finansowy,
- ogólnych kosztów administracyjnych oraz innych kosztów powstających na poziomie Spółki jako całości, chyba że koszty te dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. W szczególności do aktywów segmentu nie zalicza się aktywów związanych z podatkiem dochodowym.

Przychody, wynik, aktywa segmentów ustalone są przed dokonaniem wyłączeń transakcji pomiędzy segmentami, po eliminacji w ramach segmentu.

Ceny sprzedaży w transakcjach pomiędzy segmentami zbliżone są do cen rynkowych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

2.3.20. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednak ujawnia się je w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Tego typu zobowiązania nie są ujawniane w sprawozdaniu finansowym, jeżeli prawdopodobieństwo wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest znikome.

Warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Spółki.

Aktywa warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się je w jednostkowym sprawozdaniu finansowym, jeżeli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny.

2.3.21. Przychody

a) Przychody ze sprzedaży

Ujmuje się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się, gdy znaczące ryzyko i korzyści związane z ich własnością zostało przekazane nabywcy. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych nabywcom produktów i towarów, pomniejszone o rabaty handlowe oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody uzyskane z tytułu rozliczenia transakcji instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne korygują wartość przychodów ze sprzedaży.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji oraz jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne z umowy i stopień realizacji umowy może być określony w wiarygodny sposób. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać w postaci przychodu.

b) Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego

Ujmuje się stopniowo, odpowiednio do treści umów. Opłaty otrzymywane z góry, dotyczące umów zawartych przez Spółkę w okresie bieżącym, są ujmowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w okresach sprawozdawczych, w których Spółka uzyskuje korzyści ekonomiczne, zgodnie z treścią umów.

c) Przychody z tytułu franchisingu

Ujmuje się odpowiednio do treści umowy, w sposób odzwierciedlający przyczynę obciążenia opłatami z tytułu franchisingu.

2.3.22. Koszty

Spółka ujmuje koszty zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów oraz zasadą ostrożności.

- a) Koszt własny sprzedaży** – obejmuje koszty własne sprzedaży wyrobów i usług, w tym usług działalności pomocniczej.
- b) Koszty sprzedaży** – obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.
- c) Koszty ogólnego zarządu** – obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Spółką jako całością.

2.3.23. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody operacyjne, które w szczególności obejmują przychody z likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, nadwyżki składników majątku, zwrot opłaconych opłat sądowych, zasądzone kary na korzyść Spółki, otrzymane dotacje inne niż na cele środków trwałych w budowie,

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

nabycie środków trwałych i wykonanie prac rozwojowych, nieodpłatnie otrzymane składniki majątkowe, rozwiązywanie odpisów na należności i rezerw na zobowiązania, odszkodowania, przychody z wyceny bilansowej i zbycia nieruchomości inwestycyjnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się koszty operacyjne, które w szczególności obejmują koszty likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, niedobory składników majątku, opłaty sądowe, kary umowne oraz grzywny pieniężne, kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, nieodpłatne przekazania pieniężnych i rzeczowych składników majątku, odpisy aktualizujące aktywa (z wyjątkiem tych, które są ujmowane w kosztach finansowych), odszkodowania, odpisanie środków trwałych w budowie, które nie dały zamierzonego efektu gospodarczego, koszty prac badawczych, koszty egzekucji należności i zobowiązań, skutki wyceny bilansowej nieruchomości inwestycyjnych, wartość sprzedanych nieruchomości inwestycyjnych.

2.3.24. Przychody i koszty finansowe

Do przychodów z operacji finansowych zalicza się w szczególności przychody ze sprzedaży udziałów, akcji i innych, papierów wartościowych, otrzymanych dywidend, uzyskanych odsetek z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych, lokat terminowych, udzielonych pożyczek, wzrostu wartości aktywów finansowych oraz z dodatnich różnic kursowych.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się w szczególności wartość sprzedanych udziałów, akcji i papierów wartościowych oraz kosztów z tą sprzedażą związanych, koszty spowodowane utratą wartości aktywów finansowych, takich jak akcje, papiery wartościowe i odsetki, ujemne różnice kursowe, odsetki od obligacji własnych i innych papierów wartościowych, odsetki z tytułu leasingu finansowego, prowizji od kredytów, pożyczek, gwarancji, koszty odsetek.

2.3.25. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres.

Bieżący podatek dochodowy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujmuje się jako należność.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot pomniejszających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Ujemne różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest niższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest wyższa niż jego wartość podatkowa. Ujemne różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania. Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Dodatnie różnice przejściowe powodują powstanie kwot zwiększających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Dodatnie różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest niższa niż jego wartość podatkowa. Dodatnie różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania. Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań wskutek transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz nie wpływa w momencie przeprowadzania transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową). Nie ujmuje się rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztu uzyskania przychodu.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Wysokość aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego, posługując się w tym celu stawkami wynikającymi z ogłoszonych aktów prawnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujemne się do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (analiza pod kątem utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu sprawozdawczego).

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji odnoszonych na inne całkowite dochody odnosi się również na inne całkowite dochody.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli istnieje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat ujemnych kwot. Zakłada się, że tytuł prawny istnieje, jeżeli ujemne kwoty dotyczą tego samego podatnika, za wyjątkiem kwot dotyczących pozycji opodatkowanych ryczałtem lub w inny podobny sposób, jeżeli przepisy podatkowe nie przewidują możliwości ich potrącenia od podatku ustalonego na zasadach ogólnych

2.3.26. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przysługującego akcjonariuszom akcji zwykłych przez średnią ważoną ilość akcji występujących w danym okresie.

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o zmiany zysku wynikające z zamiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych.

2.3.27. Transakcje w walucie obcej

Transakcję w walucie obcej początkowo ujemne się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Walutą funkcjonalną Spółki jest złoty polski.

Na koniec okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne w walucie obcej obejmujące posiadane przez Spółkę waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty, w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty, przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu wymiany natychmiastowego wykonania na koniec okresu sprawozdawczego,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia wyrażonych w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w danym okresie lub w poprzednich sprawozdaniach finansowych, Spółka ujemne w wyniku finansowym okresie, w którym powstają w kwocie netto, z wyjątkiem pozycji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie ryzyka walutowego, ujemnych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.3.28. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności inwestycyjnej.

Wypłacone dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności finansowej.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Zapłacone odsetki z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych, leasingu finansowego oraz cash pooling wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek oraz krótkoterminowych papierów wartościowych wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pozostałe otrzymane odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Przepływy pieniężne z tytułu podatku dochodowego zalicza się do działalności operacyjnej.

2.3.29. Zmiany zasad, zmiany szacunków, błędy lat poprzednich

Zmianę zasad (polityki) rachunkowości dokonuje się w przypadku:

- zmiany przepisów prawnych dotyczących rachunkowości,
- gdy doprowadzi to do tego, iż zawarte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym informacje o wpływie transakcji, innych zdarzeń i warunków na sytuację finansową, wynik finansowy czy też przepływy pieniężne, będą bardziej przydatne i wiarygodne.

W przypadku dokonania zmian zasad (polityki) rachunkowości zakłada się, że nowe zasady (polityka) rachunkowości były stosowane od zawsze. Korekty z tym związane wykazuje się jako korekty kapitału własnego – w pozycji zyski zatrzymane. Dla zapewnienia porównywalności danych należy dokonać odpowiednich zmian sprawozdań finansowych (danych porównywalnych) za lata poprzednie w taki sposób, aby sprawozdania te również uwzględniały dokonane zmiany zasad (polityki) rachunkowości.

Pozycje jednostkowego sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji w sytuacji, gdy zmieniają się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków czy zdobycia większego doświadczenia.

Korekty spowodowane usunięciem istotnych błędów poprzednich okresów odnosi się na kapitał własny – w pozycji zyski zatrzymane. Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego należy przyjąć założenie, że błąd został skorygowany już w okresie, w którym został popełniony. Oznacza to, że kwota korekty odnoszącej się do poprzedniego okresu sprawozdawczego powinna być uwzględniona w sprawozdaniu z całkowitych dochodów tego okresu.

3. Szacunki i założenia Zarządu

Sporządzenie jednostkowego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania profesjonalnych osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz różnych innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując szacunku opiera się na opiniach niezależnych ekspertów.

Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujmowana w okresie, w którym zostały one dokonane, jeżeli dotyczy to wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Osądy, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w jednostkowym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte w następujących notach:

- Klasyfikacja instrumentów finansowych, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń, metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych, charakter i zakres ryzyk związanych z instrumentami finansowymi (nota 28),
- Klasyfikacja leasingu (nota 29).

Szacunki i założenia, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w jednostkowym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte w następujących notach:

- Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych (nota 5 i nota 9), wartości niematerialnych (nota 6), finansowych aktywów trwałych (nota 8), zapasów (nota 11), należności handlowych oraz pozostałych należności (nota 12),
- Krótkoterminowe aktywa finansowe (nota 13),
- Rezerwy (nota 17),

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

- Zobowiązania warunkowe (nota 35),
- Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji (nota 36).

4. Segmenty operacyjne

W związku z nowymi wymogami dotyczącymi sprawozdawczości segmentowej wprowadzonymi z dniem 1 stycznia 2009 roku przez MSSF 8 – Segmenty Operacyjne, PKN ORLEN prezentuje nowy podział segmentowy.

Działalność Spółki alokowana jest do:

- Segmentu rafineryjnego – produkcja i hurt rafineryjny, produkcja i sprzedaż olejów oraz produkcja pomocnicza,
- Segmentu detal – sprzedaż na stacjach paliw,
- Segmentu petrochemicznego – produkcja i hurt petrochemiczny oraz produkcja i sprzedaż chemii,
- Funkcji korporacyjnych.

Funkcje Korporacyjne stanowią pozycję uzgodnieniową (nota 2.3.19.)

Najistotniejsze zmiany w porównaniu do poprzednio prezentowanego podziału segmentowego:

- sprzedaż hurtowa i logistyka, poprzednio w całości prezentowane w segmencie rafineryjnym, zostały w odpowiedniej części przypisane do segmentu petrochemicznego,
- sprzedaż na stacjach paliw, poprzednio prezentowana w segmencie rafineryjnym, została pokazana jako odrębny segment,
- produkcja pomocnicza poprzednio prezentowana w segmencie pozostała działalność została alokowana do odpowiednich segmentów według rodzaju świadczonych usług,
- wyodrębniono Funkcje Korporacyjne obejmujące działalność związaną z zarządzaniem i administracją i innymi funkcjami wsparcia oraz pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów.

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Spółki opisana w notcie 2. Wynik segmentów to wynik wygenerowany przez poszczególne segmenty bez kosztów administracji centralnej i wynagrodzenia Zarządu, przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Informacje te przekazuje się osobom decydującym o przydziale zasobów i oceniającym wyniki finansowe segmentu.

Sprzedaż między segmentami realizowana jest na warunkach rynkowych. Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi przedstawiane Zarządowi są wyceniane w sposób spójny ze sposobem zastosowanym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Zarząd ocenia wyniki działalności segmentów na podstawie wyniku operacyjnego segmentu EBIT.

4.1. Przychody i wyniki segmentów

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2009:

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31/12/2009	Segment Detal rok zakończony 31/12/2009	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31/12/2009	Funkcje Korporacyjne rok zakończony 31/12/2009	Wyłączenia rok zakończony 31/12/2009	Razem rok zakończony 31/12/2009
Sprzedaż zewnętrzna	34 307 171	10 201 952	2 902 516	69 639	-	47 481 278
Sprzedaż między segmentami	28 138 610	-	5 096 278	45 138	(33 280 026)	-
Przychody ogółem	62 445 781	10 201 952	7 998 794	114 777	(33 280 026)	47 481 278
Koszty operacyjne ogółem*	(61 553 114)	(9 486 908)	(8 265 350)	(538 316)	33 280 026	(46 563 662)
Pozostałe przychody operacyjne	382 751	57 657	69 876	128 144	-	638 428
Pozostałe koszty operacyjne	(336 391)	(115 722)	(71 245)	(242 380)	-	(765 738)
Wynik segmentu	939 027	656 979	(267 925)	(537 775)	-	790 306
Przychody finansowe						1 756 368
Koszty finansowe						(638 862)
Zysk przed opodatkowaniem						1 907 812
Podatek dochodowy						(271 927)
Zysk netto						1 635 885
*w tym amortyzacja	487 677	197 593	218 246	66 749	-	970 265
Zwiększenia aktywów trwałych	501 061	195 911	1 859 580	71 509	-	2 628 061

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2008:

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31/12/2008	Segment Detal rok zakończony 31/12/2008	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31/12/2008	Funkcje Korporacyjne rok zakończony 31/12/2008	Wyłączenia rok zakończony 31/12/2008	Razem rok zakończony 31/12/2008
Sprzedaż zewnętrzna	42 433 431	10 699 912	4 030 800	60 721	-	57 224 864
Sprzedaż między segmentami	33 167 325	-	6 179 670	48 927	(39 395 922)	-
Przychody ogółem	75 600 756	10 699 912	10 210 470	109 648	(39 395 922)	57 224 864
Koszty operacyjne ogółem *	(75 325 309)	(10 129 777)	(9 859 952)	(603 907)	39 395 922	(56 523 023)
Pozostałe przychody operacyjne	50 085	28 475	3 484	277 568	-	359 612
Pozostałe koszty operacyjne	(23 810)	(108 798)	(6 471)	(286 020)	-	(425 099)
Wynik segmentu	301 722	489 812	347 531	(502 711)	-	636 354
Przychody finansowe						1 255 679
Koszty finansowe						(3 955 090)
(Strata) przed opodatkowaniem						(2 063 057)
Podatek dochodowy						492 110
(Strata) netto						(1 570 947)
*w tym amortyzacja	504 385	173 291	214 263	55 980	-	947 919
Zwiększenia aktywów trwałych	792 393	359 049	860 488	57 300	-	2 069 230

Dane dotyczące przychodów i wyników segmentu za rok zakończony 31 grudnia 2008 według MSR 14 – Segmenty działalności:

	Segment Rafineryjny rok zakończony 31/12/2008	Segment Petrochemiczny rok zakończony 31/12/2008	Pozostała Działalność rok zakończony 31/12/2008	Wyłączenia rok zakończony 31/12/2008	Razem rok zakończony 31/12/2008
Sprzedaż zewnętrzna	52 831 636	4 021 988	373 220	-	57 226 844
Sprzedaż między segmentami	11 689 234	3 077 868	1 038 872	(15 805 974)	-
Przychody ogółem	64 520 870	7 099 856	1 412 092	(15 805 974)	57 226 844
Koszty operacyjne ogółem *	(63 720 136)	(6 782 106)	(1 242 225)	15 805 974	(55 938 493)
Pozostałe przychody operacyjne	106 984	11 038	132 563	-	250 585
Pozostałe koszty operacyjne	(229 163)	(15 647)	(44 285)	-	(289 095)
Wynik segmentu	678 555	313 141	258 145	-	1 249 841
Nieprzypisane przychody Spółki					109 027
Nieprzypisane koszty Spółki					(722 514)
Zysk z działalności operacyjnej					636 354
Przychody finansowe					1 255 679
Koszty finansowe					(3 955 090)
(Strata) przed opodatkowaniem					(2 063 057)
Podatek dochodowy					492 110
(Strata) netto					(1 570 947)
*w tym amortyzacja	549 750	216 694	133 741	-	900 185
Nieprzypisane					47 734
					947 919
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	957 034	860 488	189 823	-	2 007 345
Nieprzypisane					56 301
					2 063 646

Jednostkowe przychody segmentu nie uwzględniają korekty z tytułu programów lojalnościowych (KIMSF 13).

W 2008 roku pozycja dotycząca zwiększenia aktywów trwałych obejmowała jedynie wartości dotyczące poniesionych w okresie nakładów z zakupów bezpośrednich na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne, zgodnie z MSSF 8 par. 23b) rozszerzono zakres ujawnień o wszystkie pozostałe pozycje zwiększeń aktywów trwałych innych niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia i prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

4.2. Pozostałe informacje segmentowe

a) Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

		Aktywa segmentów	
		stan na	stan na
		31/12/2009	31/12/2008
Segment Rafineryjny	14 740 047		13 308 410
Segment Detal	3 199 077		3 161 914
Segment Petrochemia	4 642 808		3 228 535
Razem aktywa segmentów	22 581 932		19 698 859
Funkcje Korporacyjne	14 434 419		12 300 745
	37 016 351		31 999 604

		Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	
Funkcje Korporacyjne	10 631		11 094
	10 631		11 094

Do segmentów sprawozdawczych przyporządkowuje się wszystkie aktywa, z wyjątkiem aktywów finansowych oraz aktywów podatkowych. Wartość firmy przyporządkowano do segmentów sprawozdawczych. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty sprawozdawcze przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty sprawozdawcze.

Aktywa w podziale na segmenty operacyjne według MSR 14 – Segmenty działalności

		Aktywa segmentów	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży
		stan na	stan na
		31/12/2008	31/12/2008
Segment Rafineryjny	14 842 018		-
Segment Petrochemiczny	2 813 772		-
Pozostała działalność	2 083 611		-
Nieprzypisane aktywa	12 260 203		11 094
	31 999 604		11 094

b) Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących

	Zawiązania		Odwrócenie	
	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Segment Rafineryjny	(1 945)	(245 381)	1 164	1 354
Segment Detal	(69 328)	(45 653)	44 327	13 420
Segment Petrochemia	(10 115)	(8 577)	104	181
Funkcje Korporacyjne	(102 077)	(1 853 890)	118 774	206 699
	(183 465)	(2 153 501)	164 369	221 654

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów w podziale segmentowym ujawnione w sprawozdaniu z całkowitych dochodów obejmują:

- odpisy aktualizujące wartość należności;
- odpisy aktualizujące wartość zapasów;
- odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów dokonywane było w związku z przeszacowaniem zapasów, wystąpieniem lub wygaśnięciem przesłanek związanych z przeterminowaniem należności, wystąpieniem należności nieściągalnych bądź dochodzeniem ich na drodze sądowej, jak również z ewentualną utratą wartości rzeczowych, niematerialnych i finansowych aktywów trwałych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Odpisy dokonane w segmencie rafineryjnym dotyczyły przede wszystkim spadku wartości zapasów. Odpisy dokonane w segmencie detalicznym dotyczyły głównie stacji paliw. W segmencie dotyczącym funkcji korporacyjnych ujęto odpis aktualizujący wartość inwestycji oraz odpis na majątek odrębny i materiały zbędne.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących według MSR 14 – Segmenty działalności

	Zawiązania	Odwrócenia
	rok zakończony 31/12/2008	rok zakończony 31/12/2008
Segment Rafineryjny	(341 128)	53 226
Segment Petrochemia	(24 982)	1 542
Pozostała Działalność	(20 121)	44 525
Nieprzypisane	(1 756 608)	113 665
	(2 142 839)	212 958

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących nie uwzględniało odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu odsetek.

c) Informacje geograficzne

Poniższa tabela prezentuje przychody Spółki w podziale geograficznym rynku za 2009 i 2008 rok.

	Przychody od klientów zewnętrznych	
	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Polska	29 279 745	34 868 454
Niemcy	358 953	546 694
Czechy	5 420 636	6 885 761
Kraje Nadbałtyckie	11 595 690	14 153 407
Pozostałe kraje w tym:	826 254	770 548
- Szwajcaria	-	23 886
- Dania	522 910	485 295
- Ukraina	243 686	124 270
- Finlandia	-	1 408
	47 481 278	57 224 864

Jednostkowe przychody Spółki w podziale geograficznym za 2009 i 2008 rok nie uwzględniają pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku aktywa Spółki zlokalizowane były na terenie Polski.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

4.3. Przychody z głównych produktów i usług

Przychody Spółki z tytułu głównych produktów i usług przedstawiają się następująco:

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Segment Rafineryjny	34 307 171	42 433 431
Benzyny	3 854 756	4 185 649
Diesel	8 779 562	10 852 701
Lekki olej opałowy	1 445 944	2 107 302
Jet A-1	567 072	1 062 663
Ciężki olej opałowy	903 014	957 667
LPG	259 478	392 066
Ropa	16 650 213	20 853 321
Pozostałe	1 847 132	2 022 062
Segment Detal	10 201 952	10 699 912
Benzyny	3 000 069	3 166 598
Diesel	4 695 914	5 099 927
LPG	812 289	936 115
Pozostałe	1 693 680	1 497 272
Segment Petrochemia	2 902 516	4 030 800
Etylen	1 215 185	1 472 530
Propylen	805 454	1 050 813
Toluen	165 826	202 909
Benzen	164 099	231 379
Butadien	128 260	171 945
Glikol	144 510	229 860
Fenol	98 636	141 773
Ortoksylen	48 474	55 482
Aceton	48 033	68 230
Pozostałe	84 039	405 879
Funkcje korporacyjne	69 639	60 721
Przychody	47 481 278	57 224 864

4.4. Informacje o wiodących klientach

W 2009 roku przychody z tytułu sprzedaży bezpośredniej do wiodących klientów w segmencie rafineryjnym wyniosły 16 916 248 tysięcy złotych, natomiast w segmencie petrochemicznym wyniosły 1 686 318 tysięcy złotych.

5. Rzeczowe aktywa trwałe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Grunty	267 666	263 231
Budynki i budowle	4 898 495	4 989 834
Urządzenia techniczne i maszyny	2 172 334	2 299 100
Środki transportu i pozostałe	195 568	192 576
Środki trwałe w budowie	3 545 954	1 733 165
	11 080 017	9 477 906

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych:

	Grunt	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2009	266 413	7 445 730	6 351 632	476 464	1 771 649	16 311 888
Zwiększenia	-	24 276	12 241	20 125	2 552 018	2 608 660
Reklasyfikacje	3 360	281 832	392 654	44 020	(720 541)	1 325
Zmniejszenia	(82)	(26 685)	(104 593)	(28 716)	(12 809)	(172 885)
31 grudnia 2009	269 691	7 725 153	6 651 934	511 893	3 590 317	18 748 988
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2009	3 182	2 455 896	4 052 532	283 888	38 484	6 833 982
Amortyzacja	-	365 695	522 980	47 634	-	936 309
Inne zwiększenia	-	9 226	5 636	2 976	-	17 838
Odpisy aktualizujące	(1 157)	12 314	2 182	5 869	5 879	25 087
zawiązanie	-	45 884	4 766	6 477	7 763	64 890
odwrócenie	(1 157)	(33 570)	(2 584)	(608)	(1 884)	(39 803)
Zmniejszenia	-	(16 473)	(103 730)	(24 042)	-	(144 245)
31 grudnia 2009	2 025	2 826 658	4 479 600	316 325	44 363	7 668 971
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2008	252 881	6 991 515	6 098 997	456 850	771 817	14 572 060
Zwiększenia	10	2 468	1 022	5 988	2 048 940	2 058 428
Reklasyfikacje	15 232	541 998	386 066	29 738	(1 032 862)	(59 828)
Zmniejszenia	(1 710)	(90 251)	(134 453)	(16 112)	(16 246)	(258 772)
31 grudnia 2008	266 413	7 445 730	6 351 632	476 464	1 771 649	16 311 888
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące						
1 stycznia 2008	-	2 149 526	3 667 599	243 506	39 290	6 099 921
Amortyzacja	-	356 347	514 440	52 849	-	923 636
Inne zwiększenia	-	44	875	12	-	931
Odpisy aktualizujące	3 182	12 377	678	429	(806)	15 860
zawiązanie	3 182	50 921	3 711	747	7 034	65 595
odwrócenie	-	(38 544)	(3 033)	(318)	(7 840)	(49 735)
Zmniejszenia	-	(62 398)	(131 060)	(12 908)	-	(206 366)
31 grudnia 2008	3 182	2 455 896	4 052 532	283 888	38 484	6 833 982
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2009	263 231	4 989 834	2 299 100	192 576	1 733 165	9 477 906
31 grudnia 2009	267 666	4 898 495	2 172 334	195 568	3 545 954	11 080 017
1 stycznia 2008	252 881	4 841 989	2 431 398	213 344	732 527	8 472 139
31 grudnia 2008	263 231	4 989 834	2 299 100	192 576	1 733 165	9 477 906

Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wyniosły odpowiednio 169 207 tysięcy złotych i 144 120 tysięcy złotych.

Odpisy aktualizujące wykazane w tabeli ruchu rzeczowego majątku trwałego stanowią różnicę między wartością księgową netto aktywów a ich wartością odzyskiwalną. Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych odnoszą się głównie do magazynów składowania paliw płynnych oraz stacji paliw.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Spółka, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. Gdyby w 2009 roku zastosowano ubiegłoroczne okresy użytkowania amortyzacja byłaby większa o 13 476 tysięcy złotych.

Wartość brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu wyniosła 2 165 968 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 1 561 634 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 18 351 tysięcy złotych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

6. Wartości niematerialne

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Patenty, znaki towarowe i licencje	124 353	83 342
Pozostałe	4 379	1 991
	128 732	85 333

Zmiany stanu wartości niematerialnych przedstawiały się następująco:

	Patenty, znaki towarowe i licencje	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2009	279 958	14 296	294 254
Nabycie	2 591	2 556	5 147
Inne zwiększenia	1 430	-	1 430
Reklasyfikacje	73 912	-	73 912
Zmniejszenia	(34 754)	(10 296)	(45 050)
31 grudnia 2009	323 137	6 556	329 693
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące			
1 stycznia 2009	196 616	12 305	208 921
Amortyzacja	32 848	-	32 848
Inne zwiększenia	641	167	808
Odpisy aktualizujące	2 991	-	2 991
zawiązanie	2 991	-	2 991
odwrócenie	-	-	-
Zmniejszenia	(34 312)	(10 295)	(44 607)
31 grudnia 2009	198 784	2 177	200 961
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2008	232 482	12 018	244 500
Nabycie	197	8 496	8 693
Inne zwiększenia	13	-	13
Reklasyfikacje	50 944	-	50 944
Zmniejszenia	(3 678)	(6 218)	(9 896)
31 grudnia 2008	279 958	14 296	294 254
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące			
1 stycznia 2008	176 725	9 183	185 908
Amortyzacja	23 223	-	23 223
Inne zwiększenia	13	9 342	9 355
Odpisy aktualizujące	(1)	(2)	(3)
zawiązanie	-	-	-
odwrócenie	(1)	(2)	(3)
Zmniejszenia	(3 344)	(6 218)	(9 562)
31 grudnia 2008	196 616	12 305	208 921
Wartość księgowa netto			
1 stycznia 2009	83 342	1 991	85 333
31 grudnia 2009	124 353	4 379	128 732
1 stycznia 2008	55 757	2 835	58 592
31 grudnia 2008	83 342	1 991	85 333

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Odpisy aktualizujące wartości niematerialne wyniosły na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku odpowiednio 3 035 tysięcy złotych i 44 tysiące złotych.

W 2009 roku Spółka dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania wartości niematerialnych. Gdyby w 2009 roku zastosowano ubiegłoroczne okresy użytkowania amortyzacja byłaby większa o 2 778 tysięcy złotych. Wartość brutto wszystkich, w pełni zamortyzowanych, wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu wyniosła 133 486 tysięcy złotych na 31 grudnia 2009 roku i 166 146 tysięcy złotych na 31 grudnia 2008 roku.

Zawiązanie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Uprawnienia do emisji CO₂

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Spółka posiadała przyznane i nabyte na rynku uprawnienia do emisji CO₂.

Przydział uprawnień do emisji CO₂ na poszczególne instalacje nastąpił w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów w formie Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU II), w związku z przyjętym przez Unię Europejską Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 roku do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

Uprawnienia do emisji CO₂ w PKN ORLEN	Ilość (tony) rok zakończony 31/12/2009
Posiadane na 31 grudnia 2008 roku	6 579 147
Rozliczone za 2008 rok	(6 085 595)
Otrzymane i nabyte w 2009 roku	6 579 147
Sprzedane w 2009 roku	(7 072 000)
Posiadane na 31 grudnia 2009 roku	699
Emisja w 2009 roku	(6 062 506)
Zapotrzebowanie do rozliczenia za 2009 rok	(6 061 807)
Transakcje zakupu na termin zawarte w 2009 roku	7 072 000

Spółka dokonała zmiany prezentacji informacji o uprawnieniach do emisji CO₂ w stosunku do 2008 roku z prezentacji uwzględniającej ilość uprawnień przyznanych dla pięcioletniego okresu rozliczeniowego na prezentację ilości posiadanych uprawnień do emisji CO₂ odzwierciedlającą rzeczywisty stan uprawnień zapisanych na rachunkach rozliczeniowych.

W dniu przyznania uprawnień do emisji CO₂ 14 listopada 2008 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wyniosła 17,50 EUR, natomiast w dniu 31 grudnia 2009 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA wynosiła 12,33 EUR.

Koncesje

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Spółka posiadała koncesje na usługi o charakterze świadczeń publicznych, z tytułu których wnoszone są coroczne opłaty obciążające wynik finansowy danego okresu.

Spółka, jako właściciel poszczególnych koncesji wydanych przez odpowiednie organy administracji publicznej dysponuje koncesjami w szczególności na:

- wytwarzanie energii elektrycznej;
- obrót energią elektryczną;
- przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej;
- wytwarzanie ciepła;
- przesyłanie i dystrybucję ciepła;
- obrót ciepłem;
- obrót paliwami ciekłymi;
- wytwarzanie paliw ciekłych;
- magazynowanie paliw ciekłych;
- obrót paliwami gazowymi;
- obrót gazem ziemnym z zagranicą;
- poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Koncesje na obrót, przesyłanie i dystrybucję oraz wytwarzanie energii elektrycznej jak i koncesje na wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję ciepła wydane zostały na okres 18 lat (do 31 grudnia 2025 roku). Koncesje na obrót i wytwarzanie paliw ciekłych wydane zostały na okres 17 lat (do 31 grudnia 2025 roku). Koncesja na magazynowanie paliw ciekłych wydana została na okres 16 lat (do 31 grudnia 2025 roku). Koncesja na obrót ciepłem wydana została na okres 10 lat (do 15 kwietnia 2013 roku). Koncesje na obrót paliwami gazowymi i gazem ziemnym z zagranicą wydane zostały również na okres 10 lat (do czerwca 2013 roku). Koncesje na poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego wydane zostały na okres 5 lat (do 30 października 2012 roku).

7. Prawo wieczystego użytkowania gruntu

Spółka rozpoznała w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane na mocy decyzji administracyjnej, w wysokości 871 603 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 882 567 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Prawa te były wycenione wg wartości godziwej na dzień 1 stycznia 2004 roku.

8. Długoterminowe aktywa finansowe, akcje i udziały w jednostkach powiązanych

8.1. Akcje i udziały w jednostkach powiązanych

Siedziba	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2009	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2008	Podstawowa działalność
Jednostki zależne i współzależne					
AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mozeikiu Nafta)	Litwa – Juodeikiai	6 510 686	5 511 965	100%	90,02% przerób ropy naftowej
UNIPETROL a.s.	Republika Czeska – Praha	1 812 882	1 812 882	62,99%	62,99% zarządzanie aktywami Grupy Unipetrol
Basell ORLEN Polyolefins Sp. z o.o.	Polska – Płock	453 699	453 699	50%	50% produkcja, dystrybucja i sprzedaż poliolefin
ORLEN Deutschland GmbH	Niemcy – Elmshorn	503 803	503 803	100%	100% zarządzanie aktywami i sprzedaż detaliczna paliw
Anwil S.A.	Polska – Włocławek	176 200	176 200	84,79%	84,79% wytwarzanie nawozów azotowych, polichloru winylu
ORLEN PetroCentrum Sp. z o.o.	Polska – Płock	83 631	83 631	100%	100% handel paliwami płynnymi
ORLEN Eko Sp. z o.o.	Polska – Płock	79 500	94 500	100%	100% gospodarowanie odpadami, przetwarzanie odpadów niemetalowych
Rafineria Trzebinia S.A.	Polska – Trzebinia	74 503	74 503	77,15%	77,15% przerób ropy, produkcja i zbył paliw i olejów
Rafineria Nafty Jedlicze S.A.	Polska – Jedlicze	64 000	64 000	75%	75% przerób ropy, produkcja i zbył produktów uzyskanych z przerobu
ORLEN Oil Sp. z o.o.	Polska – Kraków	57 144	57 144	51,69%	51,69% prowadzenie działalności handlowej w zakresie produktów chemicznych, rafineryjnych i petrochemicznych
ORLEN Asfalt Sp. z o.o.	Polska – Płock	50 000	50 000	82,46%	82,46% wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej
ORLEN Transport S.A.	Polska – Płock	39 362	58 946	100%	100% usługi transportowe
Pozostałe		268 536	236 171		
Jednostki stowarzyszone					
Polkomtel S.A.	Polska - Warszawa	1 159 190	1 162 884	24,39%	24,39% świadczenie usług w zakresie telefonii komórkowej
Pozostałe		-	397		
Wartość netto		11 333 136	10 340 725		

Odpisy aktualizujące akcje i udziały w jednostkach powiązanych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wyniosły odpowiednio 1 746 177 tysięcy złotych i 1 749 111 tysięcy złotych.

8.2. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Siedziba	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2009	Udział Spółki w kapitale zakładowym / w ogólnej liczbie głosów na 31/12/2008	Podstawowa działalność
Naftoport Sp. z o.o.	Polska – Gdańsk	31 026	31 026	14,10%	14,10% budowa i eksploatacja stanowisk przeladunkowych paliw płynnych
Wodkan S.A.	Polska – Ostrów Wielkopolski	869	1 142	2,69%	2,84% usługi wodno-kanalizacyjne
Pozostałe		183	136		
Wartość netto		32 078	32 304		

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Odpisy aktualizujące aktywa dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wyniosły odpowiednio 72 101 tysięcy złotych i 74 092 tysiące złotych.

9. Utrata wartości aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2009 roku przeprowadzono test na utratę wartości aktywów dla ośrodków generujących przepływy pieniężne (CGU – ang. Cash Generating Unit), w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości zgodnie z MSR 36. W wyniku testu nie stwierdzono utraty wartości aktywów trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku najistotniejszego odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych dokonano w odniesieniu do akcji AB ORLEN Lietuva w kwocie (1 729 780) tysięcy złotych. Wartość zastosowanej stopy dyskontowej przed opodatkowaniem dla akcji AB ORLEN Lietuva wyniosła 11,16%. Ze względu na walutę funkcjonalną, którą dla AB ORLEN Lietuva jest USD, stopa wolna od ryzyka została ustalona na podstawie oprocentowania amerykańskich obligacji rządowych.

Opis okoliczności przeprowadzenia testu utraty wartości aktywów dla roku 2008 został zaprezentowany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PKN ORLEN za 2008 rok (nota 7.4.).

Analizy zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe PKN ORLEN zawarte w zatwierdzonym Planie Średnioterminowym 2009 – 2013 skorygowane do poziomu zatwierdzonych budżetów odpowiednio dla 2010 roku w modelu dla roku 2009 i budżetu 2009 dla modelu w roku 2008. Projekcje na kolejne lata zostały oszacowane na bazie danych z ostatniego okresu szczegółowych planów z ewentualnymi korektami doprowadzającymi poziom przepływów pieniężnych do poziomu uznanego za adekwatne w kolejnych latach. Okres analizy dla poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne został ustalony na podstawie planowanego okresu użytkowania głównych składników majątkowych poszczególnych CGU.

Przyjęte przez Spółkę prognozy przyszłych wyników finansowych opierają się na szeregu założeń, których część dotycząca czynników makroekonomicznych, w tym: kursy walut, ceny surowców, stopy procentowe jest poza kontrolą Spółki. Zmiany tych założeń mogą wpłynąć na sytuację finansową Spółki, w tym na wyniki testów na utratę wartości aktywów trwałych i w konsekwencji mogą doprowadzić do zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Spółki.

Informacje o kwocie zawiązania oraz odwrócenia odpisów aktualizujących w odniesieniu do każdej grupy aktywów zawarte są w notach o zmianie stanu wartości rzeczowych aktywów trwałych (nota 5), o zmianie stanu wartości niematerialnych (nota 6) oraz finansowych aktywów trwałych (noty 8 i 25), w odniesieniu do poszczególnych segmentów odpowiednia informacja zawarta jest w notce 4.

Gdyby przyjęto ubiegłoroczne założenia szacowany poziom odpisu nie odbiegałby istotnie od aktualnie ujętych.

10. Długoterminowe pożyczki i należności

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Pożyczki udzielone	41 082	-
Należności z tytułu zwrotnych dopłat do kapitału	14 721	14 721
Pozostałe	300	400
	56 103	15 121

11. Zapasy

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Materiały	4 460 492	3 802 896
Półprodukty i produkty w toku	288 937	398 522
Produkty gotowe	2 318 270	1 931 946
Towary	230 957	196 918
	7 298 656	6 330 282

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Odpisy aktualizujące wartość zapasów wyniosły 7 288 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 245 551 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Odpisy aktualizujące wartość zapasów prezentowane są w koszcie własnym sprzedaży.

Przedsiębiorcy operujący na polskim rynku, zobowiązani byli do końca 2009 roku utworzyć zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem gazu płynnego LPG), w ilości odpowiadającej co najmniej 76 dniom średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim.

W przypadku LPG obowiązywała wielkość odpowiadająca co najmniej 13 dniom.

Szczegółowy sposób tworzenia i ustalania ilości zapasów obowiązkowych paliw ciekłych w Polsce określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 sierpnia 2009 roku (Dz. U. Nr 150, poz. 1211).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wartość brutto zapasów obowiązkowych w Spółce wyniosła odpowiednio 5 421 898 tysięcy złotych i odpowiednio 4 958 207 tysięcy złotych.

12. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Dostawy i usługi	3 918 827	3 358 176
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	188 876	189 690
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	187 495	112 212
Sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych	1 015	3 218
Zaliczki na środki trwałe w budowie	150 009	469 550
Zaliczki na dostawy	8 610	10 916
Pozostałe należności	42 958	18 975
Należności netto	4 497 790	4 162 737
Odpis aktualizujący wartość należności	281 684	288 125
	4 779 474	4 450 862

Należności w walutach obcych wyniosły na dzień 31 grudnia 2009 roku 1 587 564 tysiące złotych i na dzień 31 grudnia 2008 roku 726 267 tysięcy złotych.

Należności z tytułu dostaw i usług wynikają głównie ze sprzedaży wyrobów gotowych i towarów handlowych.

Odpisy aktualizujące wartość należności prezentowane są w pozostałej działalności operacyjnej i działalności finansowej.

13. Krótkoterminowe aktywa finansowe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	20 233	112 304
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń	81 666	132 550
Należności z tytułu cash pooling	25 005	-
Pożyczki udzielone	17	50 207
Należności z tytułu zakupionych obligacji	1 004	10 073
	127 925	305 134

14. Środki pieniężne

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	1 931 495	411 811
Pozostałe środki pieniężne (w tym środki pieniężne w drodze)	32 908	31 127
	1 964 403	442 938

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Środki pieniężne w walutach obcych wyniosły 754 421 tysięcy złotych na 31 grudnia 2009 roku i 165 876 tysięcy złotych na 31 grudnia 2008 roku.

15. Kapitał własny

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniósł 534 636 tysięcy złotych, zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym. Podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 złotych każda.

Kapitał zakładowy na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku składał się z następujących serii akcji:

	Liczba wyemitowanych akcji na 31/12/2009	Liczba wyemitowanych akcji na 31/12/2008	Ilość akcji zatwierdzonych do emisji na 31/12/2009	Ilość akcji zatwierdzonych do emisji na 31/12/2008
Seria A	336 000 000	336 000 000	336 000 000	336 000 000
Seria B	6 971 496	6 971 496	6 971 496	6 971 496
Seria C	77 205 641	77 205 641	77 205 641	77 205 641
Seria D	7 531 924	7 531 924	7 531 924	7 531 924
	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061

W 2009 i 2008 roku nie nastąpiła dodatkowa emisja akcji.

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako nowa seria akcji. Wszystkie powyższe serie mają takie same prawa.

Kapitał zakładowy i kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych o kwotę 691 802 tysiące złotych (522 999 tysięcy złotych dotyczy przeszacowania kapitału zakładowego i 168 803 tysiące złotych dotyczy przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej) i zaprezentowany jest w pozycjach: korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego (nota 15.1.) i korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej (nota 15.2.).

Saldo kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych wynika z wyceny instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Polityka zarządzania kapitałem

Celem PKN ORLEN w zarządzaniu kapitałem jest ochrona zdolności Spółki do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Zarząd monitoruje poziom wskaźnika zwrotu z kapitału, który jest definiowany jako stosunek wyniku z działalności operacyjnej do kapitału własnego. Na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku wartość wskaźnika wyniosła odpowiednio 5% i 4%.

Zarząd monitoruje również poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe. Dodatkowo Spółka monitoruje poziom wskaźnika zadłużenia.

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zadłużenie	10 519 026	10 230 398
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 964 403	442 938
Zadłużenie netto	8 554 623	9 787 460
Kapitał własny	17 132 898	15 381 876
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	50%	64%

15.1. Kapitał zakładowy

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Kapitał zakładowy	534 636	534 636
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	522 999	522 999
	1 057 635	1 057 635

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

15.2. Kapitał z tytułu emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Kapitał z tytułu emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058 450	1 058 450
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	168 803	168 803
	1 227 253	1 227 253

15.3. Proponowany podział zysku Spółki za rok 2009 i pokrycie straty za rok 2008 (wartości podane w złotych)

a) Proponowany podział zysku za 2009 rok

Polityka Dywidend PKN ORLEN S.A. przewiduje określanie rekomendowanego poziomu dywidend w relacji do wolnych przepływów pieniężnych dla akcjonariuszy po realizacji budżetu inwestycyjnego i optymalizacji struktury kapitałowej („Free Cash Flow to Equity” – FCFE). Według przyjętej metodologii, w zależności od wyniku operacyjnego, nakładów inwestycyjnych oraz oczekiwań co do zmian w poziomie zadłużenia w nadchodzącym okresie, Zarząd rozważa propozycję poziomu wypłaty dywidendy od 50% FCFE (określonego jako minimum w Polityce Dywidend) wzwyż.

Mimo dobrych wyników Spółki za rok 2009, wyliczenie FCFE daje wynik ujemny. W związku z powyższym, oraz uwzględniając utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Spółki, Zarząd proponuje, by zysk netto za 2009 rok w kwocie 1 635 885 461,24 złotych został przeznaczony w całości na kapitał zapasowy Spółki.

b) Pokrycie straty za 2008 rok zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Na podstawie art. 395 § 2 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt 3 Statutu Spółki, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A., po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, oceną Rady Nadzorczej, postanowiło stratę za rok 2008 w wysokości (1 570 947 088,55) złotych pokryć z kapitału zapasowego Spółki.

Pokrycie straty wynika z zapisu § 1 Uchwały nr 6 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN z dnia 30 czerwca 2009 roku.

16. Kredyty

	długoterminowe		krótkoterminowe	
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Kredyty bankowe	9 209 678	-	376 987	9 438 735
Dłużne papiery wartościowe	762 087	767 723	170 274	23 940
	9 971 765	767 723	547 261	9 462 675

Wartość kredytów zaciągniętych przez Spółkę oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych wzrosła o 288 628 tysięcy złotych netto w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego.

a) Kredyty bankowe

– w podziale na waluty (w przeliczeniu na tysiące złotych)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Złoty polski	574 202	385 197
Dolar amerykański	3 691 470	3 160 972
Euro	5 320 993	5 892 566
	9 586 665	9 438 735

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

– **według rodzaju stopy procentowej**

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
WIBOR	574 202	385 197
LIBOR	3 691 470	3 160 972
EURIBOR	5 320 993	5 892 566
	9 586 665	9 438 735

PKN ORLEN opiera swoje finansowanie o stopę zmienną. W zależności od waluty finansowania są to od jedno- do sześciomiesięcznego WIBOR, LIBOR lub EURIBOR powiększone o marżę. Marża ta odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Spółki oraz zależna jest od poziomu wskaźnika zadłużenia netto (Net Debt) do EBITDA (wynik operacyjny powiększony o amortyzację) i na dzień 31 grudnia 2009 roku nie przekracza 3,00 punktów procentowych.

Na koniec okresu sprawozdawczego niewykorzystane otwarte linie kredytowe przewyższały zobowiązania krótkoterminowe pomniejszone o należności krótkoterminowe o 400 231 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku kredyty nie były zabezpieczone na aktywach Spółki.

W jednostkowym sprawozdaniu finansowym na 31 grudnia 2008 roku 9 051 266 tysięcy złotych zobowiązań długoterminowych z tytułu kredytów zostało wykazanych w zobowiązaniach krótkoterminowych. Były to zobowiązania wynikające z umów kredytowych zawierających zapis odnośnie wymaganego poziomu relacji zadłużenia netto do wskaźnika EBITDA (wynik z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację), który na dzień 31 grudnia 2008 roku został przekroczony. Szczegółowy opis zawarto w jednostkowym sprawozdaniu za rok 2008 (nota 7.11).

W kwietniu 2009 roku PKN ORLEN S.A. zakończył rozmowy z kredytodawcami, uzyskując zgodę na okresowe przekroczenie maksymalnego wskaźnika zadłużenia oraz na kontynuowanie współpracy w ramach wcześniej przyznanych limitów i terminów spłaty kredytów.

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki naruszenia spłat kapitału bądź odsetek z tytułu kredytów.

b) Dłużne papiery wartościowe

– **według terminu wykupu**

Stan dłużnych papierów wartościowych na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiał się następująco:

	Obligacje krótkoterminowe o stałym oprocentowaniu	Obligacje długoterminowe o zmiennym oprocentowaniu
Wartość nominalna	170 500	750 000
Wartość księgową	170 274	762 087
Termin wykupu	2010-01-29	2012-02-27
Rodzaj zabezpieczenia	bez zabezpieczeń	bez zabezpieczeń

– **w podziale na waluty (w przeliczeniu na tysiące złotych)**

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Złoty polski	932 361	791 663
	932 361	791 663

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

17. Rezerwy

	długoterminowe		krótkoterminowe	
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Środowiskowa	232 801	234 304	24 391	38 600
Na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	112 221	118 249	17 843	21 668
Na ryzyko gospodarcze	3 173	3 800	26 073	517 614
Na koszty programów osłonowych	-	49 266	46 216	25 669
Pozostałe	-	-	356 734	463
	348 195	405 619	471 257	604 014

W 2009 roku wystąpiły następujące zmiany stanu rezerw:

Zmiana stanu rezerw długoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2009	234 304	118 249	3 800	49 266	-	405 619
Utworzenie	-	992	-	-	-	992
Reklasyfikacje	-	-	-	(49 266)	-	(49 266)
Wykorzystanie	-	-	-	-	-	-
Odwrocenie	(1 503)	(7 020)	(627)	-	-	(9 150)
31 grudnia 2009	232 801	112 221	3 173	-	-	348 195

Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2009	38 600	21 668	517 614	25 669	463	604 014
Utworzenie	-	14 001	70 237	-	356 499	440 737
Reklasyfikacje	-	-	(710)	49 265	710	49 265
Wykorzystanie	(14 209)	(14 001)	(555 584)	(28 506)	(308)	(612 608)
Odwrocenie	-	(3 825)	(5 484)	(212)	(630)	(10 151)
31 grudnia 2009	24 391	17 843	26 073	46 216	356 734	471 257

W 2008 roku wystąpiły następujące zmiany stanu rezerw:

Zmiana stanu rezerw długoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2008	275 000	104 932	3 800	58 022	12 217	453 971
Utworzenie	-	16 111	556	-	-	16 667
Reklasyfikacje	(21 379)	-	4 179	(7 334)	(4 179)	(28 713)
Wykorzystanie	(325)	-	-	-	-	(325)
Odwrocenie	(18 992)	(2 794)	(4 735)	(1 422)	(8 038)	(35 981)
31 grudnia 2008	234 304	118 249	3 800	49 266	-	405 619

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2008	46 388	13 783	421 449	52 348	62 286	596 254
Utworzenie	594	17 296	153 624	2 822	21 141	195 477
Reklasyfikacje	21 379	-	2 262	7 335	(38 127)	(7 151)
Wykorzystanie	(29 761)	(9 411)	(58 356)	(36 836)	(19 962)	(154 326)
Odwrocenie	-	-	(1 365)	-	(24 875)	(26 240)
31 grudnia 2008	38 600	21 668	517 614	25 669	463	604 014

Rezerwa środowiskowa

Spółka jest prawnie zobowiązana do rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładu produkcyjnego w Płocku, stacji paliw oraz baz magazynowych. Niezależni eksperci dokonali oceny zanieczyszczonych obiektów oraz oszacowali przyszłe wydatki na ryzyka środowiskowe w tym zakresie. Zarząd dokonał szacunku rezerwy na ryzyka środowiskowe związane z usunięciem zanieczyszczeń na podstawie analiz przygotowanych przez niezależnych ekspertów. Kwota rezerwy odpowiada najlepszemu szacunkowi Zarządu, co do przyszłych wydatków biorąc pod uwagę średni poziom kosztów ponoszonych na rekultywację, w podziale na obiekty, będące podstawą utworzenia rezerwy.

Potencjalne przyszłe zmiany regulacji i praktyki dotyczące ochrony środowiska mogą wpłynąć na wielkość tej rezerwy w przyszłych okresach.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

Spółka realizuje program wypłat nagród jubileuszowych i świadczeń po okresie zatrudnienia, które obejmują odprawy emerytalne i rentowe dla pracowników, zgodnie z obowiązującym systemem wynagradzania i inne świadczenia po okresie zatrudnienia (ZFŚS). Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Rezerwa na ZFŚS jest obliczana metodą indywidualną, dla każdego uprawnionego osobno. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana wysokość świadczenia, jakie Spółka zobowiązuje się ponieść na podstawie wewnętrznego regulaminu. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego roku obrotowego jest obliczana przez niezależnego aktuariusza i przeszacowywana, jeżeli wystąpi istotne przesłanki mające wpływ na wysokość tego zobowiązania. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego rok obrotowy.

– **Świadczenia pracownicze**

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca zobowiązań na 01/01/2009	81 565	58 352	139 917
Koszty bieżącego zatrudnienia	4 290	1 633	5 923
Koszty odsetek	4 300	3 131	7 431
Zyski i straty aktuarialne	(3 680)	(3 980)	(7 660)
Wypłacone świadczenia	(11 044)	(4 503)	(15 547)
Wartość księgowa zobowiązania na 31/12/2009	75 431	54 633	130 064

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
Wartość bieżąca zobowiązań na 01/01/2008	72 071	46 644	118 715
Koszty bieżącego zatrudnienia	4 290	1 632	5 922
Koszty odsetek	3 855	2 543	6 398
Zyski i straty aktuarialne	9 577	9 960	19 537
Wypłacone świadczenia	(8 228)	(2 427)	(10 655)
Wartość księgowa zobowiązania na 31/12/2008	81 565	58 352	139 917

stan na	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń
31/12/2009	130 064
31/12/2008	139 917
31/12/2007	118 715
31/12/2006	116 233
31/12/2005	125 116

Łączna kwota kosztów ujętych w wyniku finansowym

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Koszty bieżącego zatrudnienia	5 923	5 922
Koszty odsetek	7 431	6 398
Zyski i straty aktuarialne	(7 660)	19 537
	5 694	31 857

Koszty świadczeń ujęte zostały w kosztach ogólnego zarządu.

W 2009 roku w Spółce wartości rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe uległy zmianie, spowodowanej przyjęciem innych założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń.

Gdyby przyjęto ubiegłoroczne założenia rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe byłaby wyższa o 11 966 tysięcy złotych.

Do aktualizacji rezerwy na koniec bieżącego okresu Spółka przyjęła poniższe założenia aktuarialne:

	2009	2010	2011	2012 i lata następne
Stopa dyskonta	5,75%	5,75%	5,75%	5,75%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	5%	5%	5%	5% oraz 3,5% w pozostałych latach
Przewidywalna inflacja	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

– Programy określonych składek

W oparciu o obowiązujące przepisy Spółka ma obowiązek odprowadzić składki do państwowych programów ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Z chwilą uiszczenia składek Spółka nie ma dalszych obowiązków w zakresie dokonywanych płatności. Skutki ujmie się jako koszty świadczeń pracowniczych, gdy przypadają do zapłaty.

Obciążenie z tytułu programu określonych składek (ZUS) za rok zakończony 31 grudnia 2009 wyniosło 56 045 tysięcy złotych i odpowiednio za rok zakończony 31 grudnia 2008 wyniosło 54 550 tysięcy złotych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Rezerwa na ryzyko gospodarcze

Ryzyka gospodarcze szerzej opisano w notcie o postępowaniach sądowych (nota 36). Zmniejszenie rezerwy na ryzyko gospodarcze jest głównie skutkiem uregulowania zobowiązań związanych ze sporem z Agrofert Holding a.s. i ENERGA–OPERATOR SA.

Rezerwa na koszty programów ośłonowych

W związku z przeprowadzanymi w Spółce procesami restrukturyzacji, uruchomiono programy ośłonowe dla pracowników. W ramach tych programów pracownicy, z którymi w wyniku prowadzonych działań restrukturyzacyjnych rozwiązano bądź rozwiąże się stosunek pracy za porozumieniem stron z przyczyn nie dotyczących pracownika, otrzymują dodatkowe odprawy oraz możliwość skorzystania z pakietu szkoleń. Pracownicy, którzy zmieniają miejsce świadczenia pracy z inicjatywy pracodawcy mogą skorzystać z pakietu relokacyjnego obejmującego środki na zagospodarowanie oraz zwrot kosztów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

Pozostałe rezerwy

Wzrost pozostałych rezerw związany jest głównie z utworzeniem rezerwy w kwocie 340 103 tysiące złotych na zakup uprawnień do emisji CO₂ wymaganych do rozliczenia emisji za 2009 rok.

18. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Umowy leasingu finansowego	48 742	42 138
Pozostałe	-	838
	48 742	42 976

19. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Dostawy i usługi	5 408 523	2 910 587
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 004 273	831 954
Podatek od towarów i usług	504 776	466 125
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	35 382	19 937
Nabyte rzeczowe aktywa trwałe	1 009 067	543 863
Wynagrodzenia	105 833	92 193
Urlopy pracownicze	13 299	14 682
Fundusze specjalne	5 729	5 729
Opłaty środowiskowe	9 644	9 226
Zarachowanie zobowiązań inwestycyjnych	64 817	-
Leasing finansowy	2 930	966
Pozostałe zobowiązania	31 331	32 737
	8 195 604	4 927 999

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania denominowane w walutach obcych wynoszą 5 142 025 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 1 986 597 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku. Wartość księgowa krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług odpowiada ich wartości godziwej ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

20. Przychody przyszłych okresów

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Subwencje pozyskane z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego	833	906
Niezrealizowane punkty w programie lojalnościowym VITAY	64 565	72 845
Pozostałe	1 672	750
	67 070	74 501

Program VITAY jest programem lojalnościowym stworzonym dla klientów indywidualnych. Program VITAY funkcjonuje na rynku polskim od 14 lutego 2001 roku. Klienci dokonując zakupów w ramach programu otrzymują punkty VITAY, które następnie mogą wymienić na nagrody. Od czerwca 2006 roku nagroda paliwowa jest dostępna dla klientów w formie udzielanego rabatu na zakup paliwa.

Na niezrealizowaną i zapisaną na kontach klientów ilość punktów rozpoznaje się przychody przyszłych okresów. Przychody przyszłych okresów szacowane są na podstawie wskaźników udziału punktów, na które wydano nagrody paliwowe i pozapaliwowe, ilości punktów do realizacji w przyszłym okresie oraz bieżącego kosztu punktu w programie VITAY.

21. Pozostałe zobowiązania finansowe

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zobowiązania z tytułu cash pooling	133 946	-
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy	41 244	69 574
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające	52 418	262 647
	227 608	332 221

22. Przychody

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Sprzedaż produktów	40 957 281	43 347 048
Sprzedaż usług	328 336	304 467
Podatek akcyzowy i inne opłaty	(14 367 019)	(13 110 236)
Przychody ze sprzedaży produktów netto	26 918 598	30 541 279
Sprzedaż towarów	20 855 487	27 513 391
Sprzedaż materiałów	10 017	290 371
Podatek akcyzowy i inne opłaty	(302 824)	(1 120 177)
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów netto	20 562 680	26 683 585
	47 481 278	57 224 864

Na kwotę przychodów zrealizowanych przez Spółkę wpłynęła kwota uzyskanych ulg/obniżek w podatku akcyzowym w 2009 roku w wysokości 750 044 tysiące złotych i odpowiednio w 2008 roku 593 124 tysiące złotych.

Ulg/obniżenia stosowano w oparciu o obowiązujące przepisy. W 2008 roku obowiązywało Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego § 12 (Dz. U. z 2006 r. Nr 72, poz. 500, z późn. zm.), od marca 2009 roku § 11 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lutego 2009 roku w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego, natomiast 15 października 2009 roku ogłoszona została pozytywna decyzja Komisji Europejskiej dotycząca przyznania Polsce środka pomocy w sprawie Pomoc Państwa nr 57/2008 i z tym dniem obowiązują przepisy art. 89 ust. 1 pkt. 3, 7 i 8 Ustawy z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11, z późn. zm.).

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

23. Koszty działalności operacyjnej

Koszt własny sprzedaży

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(24 202 263)	(28 025 456)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(19 956 919)	(26 150 903)
	(44 159 182)	(54 176 359)

Koszty według rodzaju

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Zużycie materiałów i energii	(23 163 195)	(26 541 305)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(19 956 919)	(26 150 903)
Usługi obce	(1 886 488)	(1 849 736)
Wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników	(572 161)	(582 864)
Amortyzacja	(970 265)	(947 919)
Podatki i opłaty	(275 340)	(269 775)
Pozostałe	(906 696)	(578 055)
	(47 731 064)	(56 920 557)
Zmiana stanu zapasów	276 739	(75 057)
Świadczenia na własne potrzeby	124 925	47 492
Koszty operacyjne	(47 329 400)	(56 948 122)
Koszty sprzedaży	1 777 646	1 712 405
Koszty ogólnego zarządu	626 834	634 259
Pozostałe koszty operacyjne	765 738	425 099
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(44 159 182)	(54 176 359)

W kosztach usług obcych koszty prac badawczych wyniosły 8 115 tysięcy złotych w 2009 roku i 16 424 tysiące złotych w 2008 roku.

24. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	448 335	56 304
Odwrocenie rezerw	8 392	49 258
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	93 413	83 152
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	39 912	44 379
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	8 205	98 104
Przychody z tytułu nadwyżek inwentaryzacyjnych	9 719	8 265
Dotacje	-	59
Decyzje organów skarbowych	14 129	-
Pozostałe	16 323	20 091
	638 428	359 612

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Pozostałe koszty operacyjne

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	(22 509)	(31 725)
Zawiązanie rezerw	(426 736)	(158 415)
Odpisy aktualizujące wartość należności	(95 195)	(105 360)
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(67 881)	(66 129)
Darowizny	(5 644)	(5 880)
Koszty i straty z tytułu usuwania szkód	(11 510)	(10 207)
Koszty z tytułu decyzji organów podatkowych dotyczące lat ubiegłych	(57 808)	-
Likwidacja, odpisy i niedobory majątku obrotowego oraz podatki od ponadnormalnych ubytków	(47 383)	(34 783)
Pozostałe	(31 072)	(12 600)
	(765 738)	(425 099)

W związku ze zbyciem uprawnień do emisji CO₂ w roku zakończonym 31 grudnia 2009 w pozycji zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych wykazano 407 094 tysiące złotych, natomiast w pozycji zawiązanie rezerw wykazano 340 103 tysiące złotych z tytułu utworzenia rezerwy na zakup uprawnień wymaganych do rozliczenia emisji CO₂ za 2009 rok. W efekcie łączny wpływ na wynik operacyjny wyniósł 66 991 tysięcy złotych.

25. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Odsetki	27 879	64 304
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	760 431	-
Dywidendy	617 328	718 224
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	12 587	42 363
Aktualizacja wartości inwestycji	2 262	84 323
Zmniejszenie odpisu aktualizującego wartość należności	13 640	8 696
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych pochodnych i wbudowanych	320 791	332 014
Pozostałe	1 450	5 755
	1 756 368	1 255 679

Koszty finansowe

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Odsetki	(348 026)	(375 786)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	-	(1 509 430)
Aktualizacja wartości inwestycji	(295)	(1 730 511)
Zwiększenie odpisu aktualizującego wartość należności	(9 379)	(10 663)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych pochodnych i wbudowanych	(269 289)	(318 750)
Pozostałe	(11 873)	(9 950)
	(638 862)	(3 955 090)

Od dnia 1 stycznia 2009 roku, zgodnie z MSR 23, Spółka kapitalizuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia te koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów trwałych.

Kwota kosztów skapitalizowanych za rok zakończony 31 grudnia 2009 wyniosła 95 665 tysięcy złotych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego za rok zakończony 31 grudnia 2009 wyniosła 3,25 % w stosunku rocznym.

26. Podatek dochodowy

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Podatek dochodowy bieżący	(196 165)	(148 362)
Podatek odroczony	(75 762)	640 472
	(271 927)	492 110

Różnica pomiędzy kwotą podatku wykazanego w wyniku finansowym a kwotą obliczoną według stawki od zysku/(straty) przed opodatkowaniem wynika z następujących pozycji:

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Podstawa opodatkowania	1 907 812	(2 063 057)
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2009 i 2008 roku według obowiązującej stawki	(362 484)	391 981
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat poprzednich	(5 128)	-
Otrzymane dywidendy	117 292	135 016
Rezerwy na ryzyko gospodarcze	(16 010)	(22 877)
Odpisy aktualizujące wartość należności i roszczeń spornych	(3 585)	(8 939)
Koszty likwidacji aktywów trwałych	(2 519)	(2 378)
Pozostałe	507	(693)
Podatek dochodowy	(271 927)	492 110
Efektywna stawka podatku	14%	24%

Aktywa z tytułu podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2009 roku i rezerwa na podatek odroczony na dzień 31 grudnia 2009 roku składały się z następujących pozycji:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		
Rezerwa środowiskowa	48 866	51 852
Odpisy aktualizujące wartość należności	9 091	10 904
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	24 712	26 584
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	35 539	22 883
Odpisy aktualizujące finansowy majątek trwały	336 892	337 407
Pozostałe rezerwy	84 745	35 448
Pozostałe koszty wynagrodzeń	17 769	15 229
Niezrealizowane punkty w programie lojalnościowym VITAY	12 267	13 726
Zarachowane koszty	5 934	5 680
Niezrealizowane ujemne różnice kursowe	145 540	237 548
Odpis aktualizujący wartość zapasów	1 385	45 673
Instrumenty finansowe	730	16 195
Pozostałe	18 050	24 278
	741 520	843 407
Rezerwa na podatek odroczony		
Ułga inwestycyjna	64 705	77 014
Różnica pomiędzy wartością księgową a podatkową środków trwałych	320 470	327 495
Nadwyżka aportu nad wartością objętych udziałów	42 870	42 870
Pozostałe	27 054	6 838
	455 099	454 217
Aktywa z tytułu podatku odroczonego, netto	(286 421)	(389 190)

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

W 2009 roku nastąpiło zmniejszenie innych całkowitych dochodów wskutek odniesienia podatku odroczonego na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wysokości (27 008) tysięcy złotych, w 2008 roku nastąpiło zwiększenie innych całkowitych dochodów z tego tytułu o 44 067 tysięcy złotych.

27. Noty objaśniające do sprawozdania z przepływów pieniężnych

a) Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zmiana stanu długoterminowych pożyczek i należności oraz należności handlowych i pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(376 035)	631 978
Zmiana stanu należności inwestycyjnych z tytułu:	(253 844)	73 345
- zaliczek na środki trwałe w budowie	(319 541)	70 640
- należności z tytułu sprzedaży środków trwałych	(2 203)	2 705
- należności z tytułu sprzedaży finansowych aktywów trwałych	26 818	-
- należności z tytułu udzielonych pożyczek długoterminowych	41 082	-
Reklasyfikacja pożyczek długoterminowych do krótkoterminowych	-	(47 000)
Pozostałe	235	3 059
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	(629 644)	661 382

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych i zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	3 273 371	(822 463)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych z tytułu:	(526 026)	(39 901)
- nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(532 017)	(60 218)
- dopłat do kapitału	-	28 600
- pozostałych	5 991	(8 283)
Zmiana stanu zobowiązań finansowych z tytułu:	(8 597)	(2 671)
- leasingu finansowego	(8 597)	(2 671)
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	2 738 748	(865 035)

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(968 374)	423 204
Reklasyfikacja zapasów na rzeczowe atywa trwałe	(53 027)	-
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	(1 021 401)	423 204

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

28. Instrumenty finansowe

a) Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe w podziale na kategorie

	Nota	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa według kategorii			
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	13	20 233	112 304
Instrumenty pochodne rozpoznane w aktywach finansowych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń	13	81 666	132 550
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8.2	32 078	32 304
Pożyczki udzielone i należności, z tego:		4 044 929	3 466 686
Należności z tytułu cash pooling	13	25 005	-
Inne	10	15 021	15 121
Należności z tytułu zakupionych obligacji	13	1 004	10 073
Pożyczki udzielone	10; 13	41 099	50 207
Należności krótkoterminowe	12	3 962 800	3 391 285
Środki pieniężne	14	1 964 403	442 938
		6 143 309	4 186 782
Zobowiązania według kategorii			
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	21	41 244	69 574
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń	21	52 418	262 647
Pozostałe zobowiązania, z tego:		17 166 711	13 735 827
Krótkoterminowe zobowiązania	19	6 513 739	3 504 591
Kredyty i emisja dłużnych papierów wartościowych	16	10 519 026	10 230 398
Zobowiązania z tytułu cash pooling	21	133 946	-
Inne	18	-	838
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	18; 19	51 672	43 104
		17 312 045	14 111 152

Instrumenty finansowe w podziale na klasy

	Nota	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Aktywa finansowe			
Udziały i akcje w spółkach	8.2	32 078	32 304
Nabyte obligacje	13	1 004	10 073
Należności krótkoterminowe	12	3 962 800	3 391 285
Udzielone pożyczki	10; 13	41 099	50 207
Aktywa z wyceny instrumentów pochodnych i wbudowanych	13	101 899	244 854
Środki pieniężne	14	1 964 403	442 938
Należności z tytułu cash pooling	13	25 005	-
Inne	10	15 021	15 121
		6 143 309	4 186 782
Zobowiązania finansowe			
Emisja dłużnych papierów wartościowych	16	932 361	791 663
Kredyty		9 586 665	9 438 735
Zobowiązania krótkoterminowe	19	6 513 739	3 504 591
Wycena instrumentów pochodnych i wbudowanych	21	93 662	332 221
Leasing finansowy	18; 19	51 672	43 104
Zobowiązania z tytułu cash pooling	21	133 946	-
Inne	18	-	838
		17 312 045	14 111 152

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

b) Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Spółka zabezpiecza przepływy pieniężne wynikające z przychodów operacyjnych z tytułu sprzedaży produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz kosztów operacyjnych z tytułu zakupu ropy przed ryzykiem zmiany kursu walutowego (EUR/PLN dla sprzedaży, USD/PLN dla zakupów oraz sprzedaży). Spółka zabezpiecza przepływy pieniężne związane z realizacją projektów inwestycyjnych przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (EUR/PLN, JPY/PLN).

Dla wyżej wymienionych transakcji stosuje się rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge). Jako instrumenty zabezpieczające stosowane są instrumenty pochodne (kontrakty forward i swapy).

Spółka zabezpiecza również przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z emisją obligacji w PLN oraz przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu IRS (swapy procentowe).

Transakcje zabezpieczające, których rozliczenie i wycena do wartości godziwej wpływa na niniejsze jednostkowe sprawozdanie zostały zawarte w latach 2007 – 2009.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowany termin realizacji i planowany termin wpływu na wynik zabezpieczanego przepływu:

- wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie ujęta w wyniku finansowym:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
Ekspozycja walutowa operacyjna		
2009 rok	-	(242 545)
2010 rok	40 246	-
Ekspozycja na stopę procentową		
2009 - 2012	-	(13 862)
1Q 2010 - 1Q 2012	(5 154)	-
1Q 2010 - 1Q 2014	(12 284)	-
	22 808	(256 407)

- wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie zaliczona do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych, a w okresach następnych ujęta w wyniku finansowym poprzez odpisy amortyzacyjne:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
2009 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	-	105 494
2010 rok i następne (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	6 440	20 816
	6 440	126 310

Spółka posiada kontrakty zarówno na zakup i sprzedaż waluty, wskutek czego zmiany rynkowe w znacznym stopniu kompensują się w sensie ekonomicznym.

W 2009 roku z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających z kapitału własnego usunięto (198 662) tysiące złotych i ujęto:

- w wyniku finansowym w przychodach ze sprzedaży produktów (313 143) tysiące złotych, w nadwyżce różnic kursowych 9 776 tysięcy złotych, w kosztach z tytułu odsetek 261 tysięcy złotych oraz
- w środkach trwałych w budowie 104 444 tysiące złotych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

W 2008 roku z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających z kapitału własnego usunięto 108 125 tysięcy złotych i ujęto:

- w wyniku finansowym w przychodach ze sprzedaży produktów 72 438 tysięcy złotych, w nadwyżce różnic kursowych (6 557) tysięcy złotych, w odsetkach 110 tysięcy złotych oraz w pozostałych przychodach i kosztach finansowych netto 42 290 tysięcy złotych oraz
- w wartości księgowej rzeczowych aktywów trwałych (156) tysięcy złotych.

Niestosowanie rachunkowości zabezpieczeń

Dla transakcji zawieranych i rozliczanych w tym samym kwartale Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, dlatego wynik z rozliczenia ujmowany jest w wynikach okresu.

Wartość godziwa transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne związane z realizacją projektów inwestycyjnych przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (USD/PLN, EUR/PLN), dla których nie stosujemy rachunkowości zabezpieczeń, w związku z wyodrębnieniem wbudowanych instrumentów pochodnych dla tych kontraktów, na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 17 886 tysięcy złotych i odpowiednio 111 553 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku.

c) Wartość godziwa instrumentów finansowych

Porównanie wartości godziwej do wartości księgowej instrumentów wycenianych według zamortyzowanego kosztu:

	stan na 31/12/2009		stan na 31/12/2008	
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa
Aktywa finansowe				
Nabyte obligacje	1 004	1 004	10 073	10 073
Udzielone pożyczki	41 099	41 099	50 207	50 207
Należności z tytułu cash poolingu	25 005	25 005	-	-
Inne	14 158	15 021	14 232	15 121
	81 266	82 129	74 512	75 401
Zobowiązania finansowe				
Emisja dłużnych papierów wartościowych	932 646	932 361	792 778	791 663
Kredyty	9 604 192	9 586 665	9 443 984	9 438 735
Leasing finansowy	45 972	51 672	37 948	43 104
Inne	133 865	133 946	838	838
	10 716 675	10 704 644	10 275 548	10 274 340

Powyższe porównanie wartości księgowych i wartości godziwych instrumentów finansowych nie obejmuje klas instrumentów finansowych, które mają charakter krótkoterminowych należności i zobowiązań, których wartość księgowa jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Metody i założenia przyjęte na potrzeby wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wg zamortyzowanego kosztu

Nabyte obligacje, udzielone pożyczki, zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania z tytułu kredytów i inne wyceniono do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowano przy zastosowaniu stóp dyskontowych obliczonych na podstawie rynkowych stóp procentowych (wg stanu na dni sprawozdawcze na podstawie kwotowań 3-miesięcznych stóp procentowych dostępnych w systemie Reuters) powiększonych o marże właściwe dla poszczególnych instrumentów finansowych.

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
WIBOR 3M	4,270%	5,880%
EURIBOR 3M	0,700%	2,892%
LIBOR 3M	0,251%	1,425%
PRIBOR 3M	1,540%	3,630%

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej Spółka wykazała w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wycenę wszystkich instrumentów pochodnych wyliczoną w wartości godziwej.

Spółka wycenia instrumenty pochodne do wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego Spółka nie dokonywała zmian metod wyceny instrumentów pochodnych.

Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia oraz jako zobowiązania, gdy ich wartość jest ujemna. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy roku obrotowego.

Wartość godziwa udziałów i akcji notowanych na aktywnych rynkach jest ustalana na podstawie notowań rynkowych (Poziom 1). W pozostałych przypadkach, wartość godziwa jest ustalana na podstawie danych wsadowych prócz cen giełdowych sklasyfikowanych na poziomie 1, dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio (Poziom 2).

Instrumenty finansowe, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Spółka posiada udziały i akcje w spółkach, dla których nie jest możliwe sporządzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. Wartości akcji i udziałów ujęte zostały w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki w kwocie 31 209 tysięcy złotych według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec okresu sprawozdawczego nie ma wiążących decyzji w zakresie sposobu i terminu zbycia tych aktywów.

d) Charakter i zakresy ryzyk związanych z instrumentami finansowymi

Działalność Spółki wiąże się przede wszystkim z narażeniem na następujące ryzyka finansowe:

- ryzyko kredytowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyka rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej).

Ryzyko kredytowe

Spółka narażona jest w dużym stopniu na ryzyko kredytowe związane przede wszystkim z należnościami handlowymi. PKN ORLEN prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. Spółka, w celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia.

Przyjęty okres spłaty należności związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14 – 30 dni.

Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów na dwie grupy:

- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Podział należności nieprzeterminowanych według opisanego powyżej kryterium:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Grupa I	3 112 359	2 337 188
Grupa II	662 782	910 213
	3 775 141	3 247 401

Analiza wiekowa aktywów finansowych, które są zaległe na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Należności krótkoterminowe		
Do 1 miesiąca	170 783	136 852
1-3 miesięcy	10 243	7 032
3-6 miesięcy	6 628	-
6-12 miesięcy	-	-
Powyżej roku	5	-
	187 659	143 884

Koncentracja ryzyka związanego z należnościami handlowymi jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki polskiej, niemieckiej, czeskiej i litewskiej.

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów stanowiących dodatnią wycenę instrumentów pochodnych, jest uważane przez Spółkę za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie mniejszym niż A.

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Udziały i akcje w spółkach	32 078	32 304
Nabyte obligacje	1 004	10 073
Należności krótkoterminowe	3 962 800	3 391 285
Udzielone pożyczki	41 099	50 207
Aktywa z wyceny kontraktów terminowych	101 899	244 854
Środki pieniężne	1 964 403	442 938
Należności z tytułu cash pooling	25 005	-
Inne	15 021	15 121
	6 143 309	4 186 782

Ze względu na współpracę Spółki głównie z polskimi i międzynarodowymi bankami o wysokim ratingu kredytowym ryzyko związane z lokowaniem środków pieniężnych jest znacząco ograniczone.

W ocenie Zarządu ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Informacje dotyczące utraty wartości poszczególnych klas aktywów ujęte są w notach opisujących te aktywa.

Spółka przeprowadza analizy aktywów finansowych, w przypadku których indywidualnie dokonuje odpisów zgodnie z zasadami przedstawionymi w polityce rachunkowości.

Ryzyko płynności

Spółka narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wyniósł 1,47, natomiast wartość tego wskaźnika na 31 grudnia 2008 roku wyniosła 0,75.

Szczegółowe informacje w zakresie kredytów zawiera nota 16.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu kredytów wyniosło 13 801 010 tysięcy złotych, z tego pozostało do wykorzystania 4 098 045 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2008 roku odpowiednio 13 532 920 tysięcy złotych i 4 116 632 tysiące złotych.

W celu zapewnienia dodatkowego źródła środków potrzebnych do zabezpieczenia swojej płynności finansowej Spółka podpisała w 2006 roku Program Emisji Obligacji. Emisje obligacji umożliwiają Spółce wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Koszt pozyskania środków dla Spółki jest konkurencyjny w stosunku do kredytów bankowych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach krajowej i zagranicznej Grupy Kapitałowej.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Spółce funkcjonuje system zarządzania płynnością – cash pool obejmujący na dzień 31 grudnia 2009 roku ponad 20 spółek Grupy Kapitałowej.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w 2009 i 2008 roku przedstawiała się następująco:

31 grudnia 2009	Do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje – wartość niezdyktowana	170 500	750 000	-	-	920 500
Otrzymane kredyty – wartość niezdyktowana	1 332 623	8 358 824	-	862 722	10 554 169
Zobowiązania handlowe	6 513 739	-	-	-	6 513 739
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - kwoty rozliczane brutto	54 808	-	-	-	54 808
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - (jeśli wymieniane są przepływy netto)	-	5 155	33 699	-	38 854
Zobowiązania z tytułu cash pooling	133 865	-	-	-	133 865
	8 205 535	9 113 979	33 699	862 722	18 215 935

31 grudnia 2008	Do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Wyemitowane obligacje – wartość niezdyktowana	24 000	-	750 000	-	774 000
Otrzymane kredyty – wartość niezdyktowana	9 913 011	-	-	-	9 913 011
Zobowiązania handlowe	3 504 591	-	-	-	3 504 591
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - kwoty rozliczane brutto	248 995	69 364	-	-	318 359
Płatności netto z tyt. Instrumentów pochodnych - (jeśli wymieniane są przepływy netto)	-	-	13 862	-	13 862
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	838	-	-	838
	13 690 597	70 202	763 862	-	14 524 661

W pozycji otrzymane kredyty – wartość niezdyktowana, na dzień 31 grudnia 2008 roku kwota 9 043 324 tysiące złotych dotyczy zobowiązań długoterminowych przekwalifikowanych na zobowiązania krótkoterminowe ze względu na zaistniałe przekroczenie warunków części umów kredytowych.

Ryzyka rynkowe

Spółka narażona jest na ryzyka rynkowe związane z kursami walutowymi, stopami procentowymi, cenami towarów i cenami uprawnień do emisji CO₂.

PKN ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi wynikającymi z powyższych czynników w oparciu o Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym. Polityka określa zasady zarządzania każdą z tych ekspozycji poprzez zdefiniowanie procesu pomiaru ekspozycji, parametrów zabezpieczania danego ryzyka, instrumentów stosowanych dla celów zabezpieczeń,

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

jak również obowiązującego dla zabezpieczeń danego źródła ryzyka horyzontu czasowego. Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego, Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

– **Ryzyko walutowe**

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. W przypadku kursu EUR/PLN, w walucie tej denominowane są przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych. Dla tej grupy pozycji hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie (np. odsetki od kredytów denominowane w EUR, część zakupów inwestycyjnych).

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji aktywów i pasywów (stan na 31 grudnia 2009 roku) na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut w stosunku do PLN:

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
rok zakończony 31/12/2009				
Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto				
USD/PLN	+15%	(885 986)	-15%	885 986
EUR/PLN	+15%	(724 739)	-15%	724 739
JPY/PLN	+15%	(30 110)	-15%	30 110
		(1 640 835)		1 640 835
Wpływ instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
USD/PLN	+15%	3 157	-15%	(3 157)
EUR/PLN	+15%	(109 247)	-15%	109 247
JPY/PLN	+15%	39 427	-15%	(39 427)
		(66 663)		66 663
Łączny wpływ instrumentów finansowych na kapitał własny				
USD/PLN	+15%	(882 829)	-15%	882 829
EUR/PLN	+15%	(833 986)	-15%	833 986
JPY/PLN	+15%	9 317	-15%	(9 317)
		(1 707 498)		1 707 498

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji aktywów i pasywów (stan na 31 grudnia 2008 roku) na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut w stosunku do PLN:

	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
rok zakończony 31/12/2008				
Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto				
USD/PLN	+15%	(632 294)	-15%	632 294
EUR/PLN	+10%	(656 744)	-10%	656 744
JPY/PLN	+20%	(827)	-20%	827
		(1 289 865)		1 289 865
Wpływ instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
USD/PLN	+15%	(29 669)	-15%	29 669
EUR/PLN	+10%	(114 618)	-10%	114 618
JPY/PLN	+20%	75 405	-20%	(75 405)
		(68 882)		68 882
Łączny wpływ instrumentów finansowych na kapitał własny				
USD/PLN	+15%	(661 963)	-15%	661 963
EUR/PLN	+10%	(771 362)	-10%	771 362
JPY/PLN	+20%	74 578	-20%	(74 578)
		(1 358 747)		1 358 747

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych kursów walut oraz prognoz analityków.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/ spadkach kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchyleń kursów walut na wartość godziwą przy niezmiennych poziomach stóp procentowych.

Dla pozostałych walut wrażliwość instrumentów finansowych jest nieistotna z punktu widzenia Spółki.

– **Ryzyko stopy procentowej**

Spółka narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z udzielonych pożyczek, posiadanych lokat bankowych oraz zobowiązań z tytułu kredytów opartych o zmienne stopy procentowe. Spółka posiada transakcje pochodne zabezpieczające (swapy procentowe IRS) część ryzyka przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej, dla których stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zgodnie z aktualizacją polityki zarządzania ryzykiem w 2009 roku Spółka dodatkowo zabezpieczała ryzyko stopy procentowej kredytów walutowych w EUR i w USD.

Analiza wrażliwości na stopę procentową

Wpływ instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń z tytułu zmian istotnych stóp procentowych:

Stopa procentowa	Założone Odchylenia		Wpływ na wynik finansowy brutto		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń		Wpływ na kapitał własny	
	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
WIBOR	+50	+100	(7 997)	(11 055)	3 938	10 271	(4 059)	(784)
LIBOR	+50	+25	(18 457)	(7 895)	23 810	-	5 353	(7 895)
EURIBOR	+50	+150	(26 399)	(88 388)	28 890	-	2 491	(88 388)
VILIBOR	+100	+100	-	2	-	-	-	2
			(52 853)	(107 336)	56 638	10 271	3 785	(97 065)
WIBOR	-50	-100	7 997	11 055	(3 895)	(10 588)	4 102	467
LIBOR	0	-25	-	7 895	-	-	-	7 895
EURIBOR	0	-150	-	88 388	-	-	-	88 388
VILIBOR	-100	-100	-	(2)	-	-	-	(2)
			7 997	107 336	(3 895)	(10 588)	4 102	96 748

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Wyżej określone stopy procentowe obrazują ich zmianę na dzień 31 grudnia 2009 roku w stosunku do 31 grudnia 2008 roku.

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie wahań stóp procentowych w okresie oraz prognoz analityków.

Spółka nie posiada instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej. W wartości godziwej Spółka wycenia instrumenty pochodne.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w ujęciu rocznym.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej. W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchyleń stóp procentowych na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

– **Ryzyko zmian cen towarów**

Spółka narażona jest na ryzyko zmian cen towarów z tytułu:

- wydatków na zakup ropy naftowej do przerobu, które są uzależnione od wolumenu przerobu, poziomu zapasów, kształtowania się ceny ropy na rynkach światowych oraz dyferencjału;
- przychodów ze sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które są uzależnione od wolumenu sprzedaży, kształtowania się cen produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku nie występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen towarów.

– **Ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂**

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, PKN ORLEN decyzją Rady Ministrów otrzymał przydział uprawnień do emisji CO₂.

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W 2009 roku Spółka sprzedała posiadane nadwyżki uprawnień do emisji CO₂. Spółka zawarła transakcje zakupu analogicznej ilości uprawnień na termin.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Zyski/straty netto z tytułu instrumentów finansowych rozpoznane w przychodach i kosztach finansowych według kategorii

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (przeznaczone do obrotu)	52 664	19 547
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ujęte w wyniku finansowym)	(944)	2 354
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	349	1 662
Pożyczki (udzielone)	1 384	3 300
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	54 195	(1 623 597)
Należności krótkoterminowe	32 373	439 724
Zobowiązania krótkoterminowe	330 781	(667 106)
Aktualizacja wartości akcji i udziałów w jednostkach powiązanych	-	(1 645 696)
Sprzedaż udziałów w jednostkach powiązanych	12 587	42 242
Dywidendy od jednostek powiązanych	617 328	716 097
Środki pieniężne	20 514	18 345
Część nieskuteczna instrumentów zabezpieczających odniesiona na wynik finansowy w okresie	(1 163)	(6 283)
Pozostałe	(2 562)	-
	1 117 506	(2 699 411)

Przychody i koszty z tytułu odsetek obliczane są przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Odpisy aktualizujące udziały i akcje w Spółkach	(295)	(731)
Odpisy aktualizujące odsetki od należności (jako instrumenty finansowe)	(9 373)	(10 663)
	(9 668)	(11 394)

Wartość odpisów aktualizujących wartość należności ujęto w nocie 24.

29. Leasing

a) Spółka jako leasingobiorca

Leasing operacyjny

Spółka, jako leasingobiorca na dzień 31 grudnia 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2008 roku posiadała umowy leasingu nieodwołalnego:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Do jednego roku	36 590	36 588
Od 1 roku do 5 lat	135 600	139 899
Powyżej 5 lat	80 714	113 000
	252 904	289 487

Opłaty leasingowe, wynikające głównie z umów dzierżawy i najmu, ujęte jako koszt okresu wyniosły 77 989 tysięcy złotych w 2009 roku i odpowiednio 76 531 tysięcy złotych w 2008 roku.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Leasing finansowy

Spółka, jako leasingobiorca na 31 grudnia 2009 roku posiada umowy leasingowe o charakterze finansowym. Dotyczą one głównie stacji paliw.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma szczególnych ograniczeń oraz dodatkowych warunków. Umowy leasingu finansowego nie zawierają żadnych klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych i pociągają za sobą możliwości zakupu przedmiotu leasingu. W większości przypadków istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Suma przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiała się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Do jednego roku	5 577	1 926
Od 1 roku do 5 lat	22 308	18 607
Powyżej 5 lat	45 637	41 124
	73 522	61 657

Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku przedstawiała się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Do jednego roku	2 930	808
Od 1 roku do 5 lat	19 384	9 926
Powyżej 5 lat	29 358	32 211
	51 672	42 945

Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym przedstawiała się następująco:

	stan na 31/12/2009	stan na 31/12/2008
Rzeczowe aktywa trwałe	49 106	44 070
budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	49 106	44 070

b) Spółka jako leasingodawca

Leasing operacyjny

Spółka jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2008 roku nie posiadała nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego. Spółka posiadała umowy o charakterze operacyjnym dotyczące dzierżawy, najmu maszyn, urządzeń i budynków oraz gruntów należących do Spółki.

Leasing finansowy

Spółka jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2009 roku nie posiadała umów leasingu o charakterze finansowym. Na dzień 31 grudnia 2008 roku Spółka posiadała umowy leasingu o charakterze finansowym dotyczące dzierżawy dystrybutorów. Inwestycje leasingowe brutto należne z tytułu wyżej wymienionych umów leasingu wyniosły 17 tysięcy złotych.

Ujawnienia wynikające z MSSF 7 dotyczące leasingu finansowego ujęte są w nocie 28 i prezentowane są łącznie z innymi instrumentami finansowymi.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

30. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2009 roku wyniosła 2 628 061 tysięcy złotych, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska 191 758 tysięcy złotych. Odpowiednio wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2008 roku wyniosła 2 069 230 tysięcy złotych, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska 259 127 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów wyniosła 801 946 tysięcy złotych. Odpowiednio na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów wyniosła 1 689 374 tysiące złotych.

31. Informacje o podmiotach powiązanych

Informacje dotyczące znaczących transakcji z podmiotami powiązanymi

a) Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez Spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

Na dzień 31 grudnia 2009 roku w Spółce nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

b) Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami

Na dzień 31 grudnia 2009 roku osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim Spółka nie udzieliła zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Spółki i jednostek z nią powiązanych.

W 2009 roku nie wystąpiły istotne transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami.

c) Transakcje Spółki z podmiotami powiązanymi poprzez kluczowy personel kierowniczy

W 2009 roku kluczowy personel kierowniczy Spółki na podstawie złożonych oświadczeń o zawartych transakcjach ze stronami powiązanymi wykazał następujące rodzaje transakcji:

Rodzaj powiązania poprzez kluczowy personel kierowniczy	Sprzedaż	Zakup	Należności	Zobowiązania
Osoby nadzorujące	371 125	163 597	17 536	-
Osoby zarządzające	-	-	-	-
Pozostały kluczowy personel	-	-	-	-
	371 125	163 597	17 536	-

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

d) Transakcje Spółki ze stronami powiązanymi w okresie zakończonym 31 grudnia 2009 roku oraz stan rozrachunków na dzień 31 grudnia 2009 roku

	Jednostki zależne	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem jednostki powiązane
Sprzedaż	22 263 291	1 835 038	18 155	24 116 484
Zakupy	3 101 129	15 636	121 564	3 238 329
Przychody finansowe z tytułu odsetek	6 622	1 344	8	7 974
Przychody finansowe z tytułu dywidend	199 106	-	418 222	617 328
Koszty finansowe z tytułu odsetek	9 331	-	3	9 334
Należności krótkoterminowe (netto)	2 323 570	426 025	2 665	2 752 260
Odpisy aktualizujące należności	477	3	18	498
Zobowiązania krótkoterminowe	630 545	1 837	10 738	643 120
Należności długoterminowe	14 721	41 082	-	55 803
Zobowiązania długoterminowe	24 617	-	-	24 617

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują sprzedaż i zakupy produktów rafineryjnych i petrochemicznych, ropy naftowej oraz zakupy usług remontowych, transportowych i innych. Rozrachunki z podmiotami powiązanymi obejmują należności i zobowiązania handlowe i finansowe.

Spółka udzieliła poręczeń na rzecz jednostek zależnych w kwocie 744 273 tysiące złotych.

32. Wynagrodzenie, łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz członkom kluczowego personelu kierowniczego zgodnie z MSR 24

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

Wynagrodzenia Członków Zarządu, Rady Nadzorczej i kluczowego personelu kierowniczego Spółki

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki	17 751	22 777
- wynagrodzenia wypłacone i należne Członkom Zarządu pełniącym funkcję w roku	14 358	21 661
- wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu pełniącym funkcję w latach poprzednich	3 393	1 116
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1 210	1 094
Wynagrodzenia kluczowego personelu kierowniczego Spółki	32 584	41 697

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego (w tym Członków Zarządu)

Rok 2009 był dla Spółki okresem ujednolicania systemów motywacyjnych.

Od 1 kwietnia 2009 roku w PKN ORLEN S.A. obowiązuje nowy Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy, elementem którego jest m.in. roczny system premiowania dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach menedżerskich. Nowe systemy motywacyjne zostały również wprowadzone dla Zarządu PKN ORLEN S.A. oraz dla Zarządów Spółek Grupy Kapitałowej ORLEN.

Głównym celem systemów motywacyjnych jest wsparcie realizacji strategii i wzrostu wartości Grupy Kapitałowej ORLEN. Osoby objęte systemami wynagradzane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego oraz Radę Nadzorczą dla Członków Zarządu. Postawione cele mają charakter jakościowy lub ilościowy (dający się sparametryzować) i rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemu Motywacyjnego.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Wprowadzone systemy skłaniają pracowników do współpracy, w celu osiągnięcia najlepszych wyników na poziomie Koncernu.

Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Umowy zawarte pomiędzy emitentem a osobami zarządzającymi stanowią, iż osoby te zobligowane są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym Członkowie Zarządu uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych.

Ponadto umowy te przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

33. Wynagrodzenie, wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, należne lub wypłacone z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego

W okresie objętym niniejszym jednostkowym sprawozdaniem finansowym w Spółce Audytorem jest KPMG Audyt Sp. z o.o. zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku na okres 2005 – 2009 wykonuje on przeglądy śródroczne oraz badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych począwszy od II kwartału 2005 roku.

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Wynagrodzenia z tytułu badania KPMG Audyt Sp. z o.o.*	1 340	1 460
- wynagrodzenia z tytułu badania rocznego sprawozdania finansowego	615	730
- inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego	725	730
Wynagrodzenia za pozostałe usługi KPMG Audyt Sp. z o.o.**	503	770
	1 843	2 230

*Wynagrodzenia z tytułu badania obejmują kwoty netto należne lub wypłacone podmiotowi uprawnionemu do badania za profesjonalne usługi badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki oraz przeglądu śródrocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

**Wynagrodzenia za usługi pokrewne obejmują pozostałe kwoty netto należne lub wypłacone podmiotowi uprawnionemu do badania. Obejmują one usługi związane z badaniem lub przeglądem jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, ale nieuwzględnione w pozycji „Wynagrodzenia z tytułu badania”.

W 2005 roku w Spółce uregulowana została procedura udzielania dodatkowych zleceń biegłemu rewidentowi i podmiotom powiązanym z biegłym rewidentem. Komitet Audytowy Rady Nadzorczej podejmuje decyzję o udzieleniu zlecenia Audytorowi na dodatkowe usługi.

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zmieniono prezentację kwot wynagrodzenia wynikającego z umowy z podmiotem uprawnionym do badania i przeglądu jednostkowych sprawozdań finansowych z wartości brutto na netto.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

34. Struktura zatrudnienia

	rok zakończony 31/12/2009	rok zakończony 31/12/2008
Przeciętne zatrudnienie w osobach		
Pracownicy fizyczni	2 002	1 995
Pracownicy umysłowi	2 621	2 697
	4 623	4 692
Stan zatrudnienia w osobach		
Pracownicy fizyczni	1 945	2 018
Pracownicy umysłowi	2 537	2 707
	4 482	4 725

35. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe PKN ORLEN w roku zakończonym 31 grudnia 2009 roku oraz w roku zakończonym 31 grudnia 2008

	stan na 31/12/2008	zwiększenia/ zmniejszenia	stan na 31/12/2009
Toczące się postępowania w sprawie nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym	306	(306)	-
Postępowanie antymonopolowe UOKiK	18 500	-	18 500
Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej	15 022	(9 369)	5 653
	33 828	(9 675)	24 153

Inne informacje

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 852 846 tysięcy złotych.

Gwarancje na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiły 112 978 tysięcy złotych.

36. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Spółka była stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

36.1. Postępowania, w których PKN ORLEN jest stroną pozwaną

36.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

a) Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

W dniu 30 czerwca 2009 roku Sąd Arbitrażowy w Pradze:

- wydał orzeczenie, w którym zasądził od PKN ORLEN na rzecz Agrofert Holding a.s. kwotę 77 266 500 EUR wraz z odsetkami i kosztami postępowania, dochodzoną w pozwie z dnia 16 grudnia 2005 roku. Orzeczenie zostało wykonane przez PKN ORLEN w dniu 3 lipca 2009 roku,
- oddalił powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę kwoty 77 266 500 EUR, dochodzonej na podstawie pozwu z dnia 3 kwietnia 2006 roku znosząc jednocześnie koszty obu stron,
- oddalił powództwo Agrofert Holding a.s. o zapłatę kwoty 409 102 494 CZK dochodzonej na podstawie pozwu z dnia 25 maja 2006 roku i zasądził na rzecz PKN ORLEN zwrot części kosztów postępowania.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Obeenie w toku jest postępowanie arbitrażowe zainicjowane w grudniu 2006 roku pozwem złożonym przez Agrofert Holding a.s. o zapłatę odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem czynów nieuczciwej konkurencji oraz bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s. Wartość przedmiotu sporu wynosi 19 464 473 000 CZK wraz z odsetkami. PKN ORLEN uważa to roszczenie za bezpodstawne.

36.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

a) Postępowania podatkowe w Rafinerii Trzebinia S.A.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku w Rafinerii Trzebinia S.A. toczyły się następujące postępowania i kontrole podatkowe:

– Postępowanie podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres maj – wrzesień 2004 roku

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celny postępowania, ustalono zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj – wrzesień 2004 roku w kwocie 100 milionów złotych. Zarząd Rafinerii Trzebinia S.A. złożył odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie (Dyrektor IC) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. W lutym 2006 roku, na wniosek Rafinerii Trzebinia S.A., Dyrektor IC wstrzymał wykonanie zaskarżonych decyzji do czasu rozpoznania skarg przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie (WSA).

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku WSA przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia S.A., uchylając decyzje Dyrektora IC. W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniosł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W dniu 25 sierpnia 2009 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za wrzesień 2004 roku. W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie wydał decyzje określające wysokość zobowiązania w podatku akcyzowym za miesiące: maj, czerwiec, lipiec i sierpień 2004 roku w wysokości 80 milionów złotych. W dniu 14 października 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie od ww. decyzji.

W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzje za miesiące maj, czerwiec, lipiec i sierpień 2004 roku uchylające decyzje organu pierwszej instancji w całości i przekazujące sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ.

– Postępowanie kontrolne w zakresie prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług za lata 2002, 2003 oraz okres styczeń – kwiecień 2004 roku

W styczniu 2005 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie („UKS”) wszczął wobec Rafinerii Trzebinia S.A. postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług za rok 2002 i 2003. W maju 2006 roku wszczęte zostało również postępowanie kontrolne, dotyczące okresu styczeń – kwiecień 2004 roku.

W dniu 5 grudnia 2007 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie wydał wynik kontroli skarbowej w zakresie podatku akcyzowego za 2002 rok uznając rozliczenia dokonane przez Rafinerię Trzebinia S.A. za prawidłowe.

W lipcu 2008 roku do Rafinerii Trzebinia S.A. wpłynął protokół sporządzony przez UKS, dotyczący badania ksiąg rachunkowych Rafinerii Trzebinia S.A. za rok podatkowy 2003, określający potencjalne dodatkowe zobowiązanie akcyzowe w wysokości 73 408 tysięcy złotych oraz protokół z badania ksiąg rachunkowych za okres od stycznia do kwietnia 2004 roku, określający potencjalne dodatkowe zobowiązanie akcyzowe w wysokości 126 150 tysięcy złotych. Spółka złożyła do ww. protokołów zastrzeżenia i dodatkowe wyjaśnienia.

W dniu 27 listopada 2008 roku wydany został wynik kontroli skarbowej w zakresie rzetelności deklarowania podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku akcyzowego i podatku od towarów i usług za 2003 rok, a w dniu 5 grudnia 2008 roku za okres styczeń – kwiecień 2004 roku.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

Organ kontroli w wydanych wynikach uznał, że księgi podatkowe są wadliwe w części w jakiej ujęto w deklaracji za sierpień 2003 roku odliczenie podatku akcyzowego w kwocie 1 585 tysięcy złotych.

Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od tej decyzji i kwotę spornego zobowiązania uregulowała wraz z odsetkami. W dniu 30 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Skarbowej w Krakowie uchylił zaskarżoną przez Rafinerię Trzebinia S.A. decyzję przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

W dniu 9 marca 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie na wyżej wymienioną decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w zakresie wadliwego sformułowania jej uzasadnienia prawnego.

– **Postępowanie podatkowe w sprawie określenia kwoty podatku od towarów i usług za okres styczeń – sierpień 2005 roku**

W październiku 2006 roku Naczelnik Małopolskiego Urzędu Skarbowego (dalej: MUS) wszczął postępowanie podatkowe w sprawie określenia kwoty podatku od towarów i usług za okres styczeń, luty, kwiecień – sierpień 2005 roku. W lutym 2007 roku Naczelnik MUS w Krakowie wszczął również postępowanie podatkowe, dotyczące miesiąca marca 2005 roku.

W dniu 12 stycznia 2009 roku Naczelnik Małopolskiego Urzędu Skarbowego w Krakowie wydał decyzję o umorzeniu postępowania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług za ww. okres.

Kwoty podane w niniejszej notce obejmują zobowiązania podatkowe podstawowe. Ostateczny rezultat wynikający z powyższych postępowań kontrolnych, jak również potencjalny wpływ rozszerzenia postępowań na inne okresy na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie jest znany.

Zarząd Rafinerii Trzebinia S.A. na podstawie posiadanych opinii uznanych doradców podatkowych uważa, iż wyżej wymienione toczące się postępowania z dużym prawdopodobieństwem zakończą się wynikiem pozytywnym dla Rafinerii Trzebinia S.A. W związku z powyższym, w niniejszym sprawozdaniu finansowym za rok 2008 i 2009 nie utworzono rezerw na pokrycie ewentualnych zobowiązań.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego status sprawy nie uległ zmianie.

b) Postępowanie Urzędu Regulacji Energetyki („URE”) w Rafinerii Trzebinia S.A.

W marcu 2006 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z naruszeniem warunków koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych. Istota postępowania dotyczy możliwości bezpośredniego stosowania przepisów dyrektyw unijnych, w sytuacji kiedy, z jednej strony po 1 maja 2004 roku Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, a z drugiej brak było rozporządzeń Ministra Gospodarki w sprawie norm jakościowych dla biopaliw.

We wrześniu 2006 roku Prezes URE nałożył karę pieniężną na Rafinerię Trzebinia S.A. w wysokości 1 miliona złotych. Decyzja Prezesa URE została uchylona w kwietniu 2007 roku wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) w Warszawie. W listopadzie 2007 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Prezesa URE i zasądził zwrot kosztów postępowania na rzecz Rafinerii Trzebinia. Wyrok jest prawomocny.

W marcu 2008 roku Przedstawiciel Prezesa URE wniósł skargę kasacyjną, która 4 września 2008 roku została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania. Wyrokiem z dnia 5 listopada 2008 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie oraz przekazał sprawę do ponownego rozpoznania do powyższego Sądu. W ocenie Sądu Najwyższego konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w zakresie norm jakościowych właściwych dla produkowanego w spornym okresie biopaliwa. Równocześnie Sąd Najwyższy stwierdził, iż posiadana przez Rafinerię Trzebinia S.A. koncesja upoważniała do produkcji oraz wprowadzania do obrotu biopaliwa. W dniu 25 marca 2009 roku Sąd Apelacyjny, wykonując decyzję Sądu Najwyższego dotyczącą konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego, uchylił wyrok Sądu Okręgowego SOKiK i przekazał mu sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego status sprawy nie uległ zmianie.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

c) Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGIA – OPERATOR SA (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGIA – OPERATOR SA. Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

– Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGIA – OPERATOR SA a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej. Strony uznały, iż ma ona charakter cywilnoprawny w związku z czym kwestia spornej opłaty powinna zostać rozstrzygnięta przez właściwy sąd powszechny.

W roku 2003 ENERGIA – OPERATOR SA zaważał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGIA – OPERATOR SA w wysokości 46 232 tysiące złotych. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGIA – OPERATOR SA w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN kwotę 31 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGIA – OPERATOR SA złożyła apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGIA – OPERATOR SA w dniu 10 września 2009 roku ogłosił zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku. Zasądzono zapłatę przez PKN na rzecz ENERGIA – OPERATOR SA kwoty 46 232 tysiące złotych powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN dokonał zapłaty. Spółka złożyła również wniosek o uzasadnienie wyroku, gdyż możliwe jest zaskarżenie wyroku skargą kasacyjną do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Wyrok Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi PKN ORLEN w dniu 4 grudnia 2009 roku. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną.

– Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym

W 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wezwał PKN ORLEN jako przypozywanego w sprawie PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGIA – OPERATOR SA.

W marcu 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądający od ENERGIA – OPERATOR SA na rzecz PSE kwotę 62 514 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 143 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania. Spółka ENERGIA – OPERATOR SA złożyła apelację od powyższego wyroku. Na podstawie opinii prawnej niezależnego eksperta PKN ORLEN nie wniósł apelacji. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 19 marca 2009 roku oddalił apelację ENERGIA – OPERATOR SA od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądającego wymienioną kwotę. Wyrok w tej sprawie jest już prawomocny. Pozwany złożył od tego wyroku skargę kasacyjną, która w dniu 5 lutego 2010 roku została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

Orzeczenie w tej sprawie nie będzie skutkować powstaniem zobowiązań bezpośrednio dla PKN ORLEN, który jest jedynie interwenientem ubocznym.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

d) Postępowania antymonopolowe

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Spółka jest uczestnikiem postępowań antymonopolowych:

- Postępowanie w związku z podejrzeniem zawarcia przez PKN ORLEN i Grupę Lotos S.A. porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży benzyny uniwersalnej U95, wszczęte w marcu 2005 roku. W grudniu 2007 roku Prezes UOKiK nałożył na PKN ORLEN oraz Grupę LOTOS kary pieniężne za udział w ww. porozumieniu. Kara nałożona na PKN ORLEN wyniosła 4 500 tysięcy złotych. PKN ORLEN złożył odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Termin rozprawy sądowej został wyznaczony na dzień 27 kwietnia 2010 roku.
- Postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez PKN ORLEN w latach 2000 – 2004, praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku glikolu, poprzez ustalenie ceny płynu do chłodziw „Pettygo” w sposób nieadekwatny do wzrostu cen glikolu, wszczęte w marcu 2005 roku. W grudniu 2006 roku Prezes UOKiK nałożył na PKN ORLEN karę pieniężną w wysokości 14 000 tysięcy złotych. PKN ORLEN wniósł odwołanie od powyższej decyzji. Według niezależnych opinii prawnych obciążenie Spółki obowiązkiem zapłaty kary pieniężnej jest mało prawdopodobne, jednak w związku z aktualnym statusem sprawy w sprawozdaniu finansowym rozpoznane zostało zobowiązanie warunkowe. Trwa postępowanie przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie.
- Postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez PKN ORLEN, Stację Paliw Kogut Sp. j. oraz Spółkę MAGPOL B. Kułakowski i Wspólnicy Sp. j. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku płynnych paliw silnikowych, wszczęte w lipcu 2008 roku. PKN ORLEN przekazał odpowiedź na zarzuty postawione przez Prezesa UOKiK oraz przedstawił wniosek o wydanie decyzji zobowiązaniowej w trybie art. 12 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W razie uwzględnienia wniosku Prezes UOKiK nie będzie mógł nałożyć na strony postępowania kary pieniężnej.

e) Roszczenia i spory sądowe – Tankpol Sp. z o.o.

Postępowanie sądowe zostało wszczęte przez Spółkę Tankpol Sp. z o.o. (obecnie Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp. j.) przeciwko PKN ORLEN. Roszczenie dotyczy zwrotu 253 z 470 udziałów w Spółce ORLEN PetroTank Sp. z o.o., które Tankpol przeniósł na rzecz PKN ORLEN tytułem przewłaszczenia na zabezpieczenie, zgodnie z umową zawartą w dniu 20 grudnia 2002 roku. Sąd Apelacyjny w Warszawie orzekł, że PKN ORLEN ma obowiązek przeniesienia na Spółkę Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp. j. 26 udziałów Spółki ORLEN PetroTank Sp. z o.o. W tym zakresie wyrok jest prawomocny. W wyniku skargi kasacyjnej złożonej przez Spółkę Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp. j. sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Warszawie. Wyrokiem z dnia 8 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo Tankpol R. Mosio i Wspólnicy sp. j. w zakresie zwrotu 227 udziałów ORLEN PetroTank. Wyrok ten nie jest prawomocny. Zwrot pozostałych 26 udziałów jest już prawomocnie zasądzony.

36.2. Postępowania, w których PKN ORLEN jest stroną pozywającą

Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Londynie wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mazeikiu Nafta). Roszczenia PKN ORLEN dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB ORLEN Lietuva na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB ORLEN Lietuva, tj. 14 grudnia 2006 roku.

Na obecnym etapie sprawy, roszczenia PKN ORLEN dotyczą zwrotu kwoty 250 milionów USD, zdeponowanej na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB ORLEN Lietuva w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International. PKN ORLEN zastrzegł sobie prawo do zwiększenia swoich żądań lub wystąpienia z dodatkowymi roszczeniami na dalszym etapie sprawy.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej odpowiedź na wniosek PKN ORLEN o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym Yukos International wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. Postępowanie arbitrażowe toczy się przed Trybunałem Arbitrażowym w Londynie, w oparciu o Reguły Postępowania Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

W dniu 4 grudnia 2009 roku odbyło się pierwsze posiedzenie trybunału arbitrażowego w Londynie, w wyniku którego PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji trybunału arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN ma m.in. termin na złożenie pozwu do dnia 3 maja 2010 roku.

37. Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły istotne wydarzenia mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe.

POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
NOTY DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA 2009 ROK
(w tysiącach złotych)

38. Podpisy Członków Zarządu

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało autoryzowane przez Zarząd Spółki w Warszawie w dniu 29 marca 2010 roku.

.....
Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

.....
Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

.....
Wojciech Kotlarek
Członek Zarządu

.....
Krystian Pater
Członek Zarządu

.....
Marek Serafin
Członek Zarządu